

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2010 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Denisa Štěpánková

**Vývoj profesionálního života Karla Maliny, jednoho z
významných sportovních komentátorů**

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Michal Schuster

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2010 - 2013

BACHELOR THESIS

Denisa Štěpánková

**The development of professional life of Karel Malina, one of
the major sports commentators**

Prague 2013

The bachelor Thesis Supervisor:

Mgr. Michal Schuster

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 5. března 2013

Denisa Štěpánková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucímu práce Mgr. Michalu Schusterovi za jeho pomoc a rady, které pro mě byly velmi cenné. Také musím poděkovat panu Karlu Malinovi, který se mnou strávil dlouhé hodiny vyprávěním o svém profesním i osobním životě a bez jeho příběhů by tato práce mohla jen těžko vzniknout. V neposlední řadě musím také poděkovat panu Doc. PhDr. Otto Novákovi CSc., který měl být původně vedoucím této práce a díky jehož radám vzniklo téma Karla Maliny.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá zmapováním profesionálního a osobního života jednoho z prvních sportovních komentátorů, Karla Maliny. Nejprve se čtenář seznámí se základními pojmy, historií rozhlasu a televize, vývojem koncesionářských poplatků a mimo to se také dozví důležitá data ze sportovního, rozhlasového a televizního vysílání. V hlavní části práce je kladen důraz na osobní a profesionální život Karla Maliny na základě jeho vyprávění.

Klíčové pojmy

Bakalářská práce, hloubkové rozhovory, komentátor, osobnost Karla Maliny, rozhlas, sport, sportovní komentátor, sportovní žurnalistika, televize, žurnalistika.

Annotation

This bachelor thesis deals with mapping of the professional and personal life of one of the first sports commentators, Karel Malina. At first, the reader will learn the basic concepts, history of radio and television, license fees and development besides and also important data from sports broadcasting. The main part of the bachelor thesis is about personal and professional life of Karel Malina, based on his narration.

Key words

Bachelor thesis, commentator, depth interviews, journalism, personality of Karel Malina, radio, sport, sports commentator, sport broadcasting, television.

OBSAH

ÚVOD	9
1 OD TEORIE K PRAXI	11
1.1 Vymezení základních pojmů.....	11
1.2 Schopnosti a dovednosti rozhlasového komentátora	13
1.3 Rozhlasová reportáž.....	14
2 OD KNIHTISKU K ROZHLASU A TELEVIZI	16
2.1 Historie rozhlasu na našem území s apelem na sport.....	16
2.1.1 Počet koncesionářů Československého rozhlasu v letech 1949 až 1962	18
2.1.2 První sportovní přenos	19
2.1.3 Důležitá data sportovního vysílání Československého rozhlasu	21
2.2 Dějiny televize s apelem na sport	23
2.2.1 Důležitá data sportovního vysílání Československé televize	24
3 KAREL MALINA - PROFESIONÁLNÍ A OSOBNÍ ŽIVOT	26
3.1 Dětství a dospívání.....	26
3.2 Příběh Anny Malinové	28
3.3 Začátky v rozhlase	29
3.4 Novinařina.....	32
3.5 Televize.....	34
3.6 Závody Míru	35
3.7 Reportáže ze Spartakiády.....	37
3.8 Reportáž z Poháru Československého rozhlasu 1961	38
3.9 Chile 1962	39
3.9.1 Herní program československého týmu	40
3.9.2 Přípravy na reportáže v Chile.....	41
3.9.3 Reportáž z finále a její hodnocení (17. června 1962)	42
3.10 Brepty.....	45
3.11 Karel Malina a Ota Pavel	46
3.12 Karel Tejkal vzpomíná na Karla Malinu.....	48
ZÁVĚR	52
SEZNAM PRAMENŮ	55

SEZNAM LITERATURY.....	55
SEZNAM TABULEK.....	57
SEZNAM PŘÍLOH.....	57

ÚVOD

V současnosti je na trhu médií velký počet rozhlasových a televizních stanic. Některé z nich se věnují jen sportu, jiné mají sport jako doplněk klasického vysílání. Ke sportovním reportážím, ať už jsou televizní či rozhlasové, je hlavně potřeba komentátor. V dnešní době jím může být prakticky kdokoli, bez jakékoli praxe. Máme tu vynikající reportéry, ale i ty, při jejichž komentování si raději vypneme zvuk. Tato bakalářská práce se ale nebude soustředit na současného komentátora či reportéra, ale na legendu v tomto oboru, která v Československém rozhlase vysílala od roku 1951 - Karla Malinu.

Abychom vůbec mohli začít zkoumat profesionální a osobní život Karla Maliny, musíme mít nějaké základní znalosti. Proto se v první kapitole budeme věnovat nejprve vysvětlení základních pojmů, jejichž znalost je pro toto téma důležitá. Dále je nepostradatelné znát schopnosti a dovednosti komentátora a v neposlední řadě také to, jak by měla taková správná rozhlasová reportáž vypadat.

Ve druhé kapitole této práce bylo nutné zaměřit se na vynález rozhlasu a televize jako takových, protože nebýt právě těchto vynálezů, Karel Malina by v rozhlase a později ani v televizi, nikdy nemohl začít pracovat. Rozhlas přišel v období, když již byla jasně stanovená pravidla médií, tedy převážně tisku. Převzal od nich hodně, ale sliboval si vylepšit schopnost informovat lidi a přinést jim hlavně to, co v tisku nikdy nebudou moci najít. Proto začaly různé přenosy z divadelních her či opery nebo se později vyvinula rozhlasová reportáž. A právě to byl zlom, kdy začal narůstat počet posluchačů rádia, kterým se zalíbily hlavně sportovní reportáže. Důležitý je tak i pohled na vývoj sportovních rozhlasových a televizních redakcí či vývoj koncesionářských poplatků.

Poslední kapitola pojednává o profesionálním a osobním životě rozhlasového komentátora Karla Maliny. Je psána na základě osobních hloubkových rozhovorů, poslouchání nahrávek v archivu Českého rozhlasu a v neposlední řadě také zkoumáním starých novinových článků. Dozvíme se informace o osobním životě Karla Maliny, o smutném příběhu jeho tety Anny, o začátcích v rozhlase, slavných kolezích nebo o velkých sportovních reportážích. Mimo to na něj zavzpomíná Karel Tejkal, Malinův

kolega a také učenec. Budeme tedy znát vše od jeho narození až do roku 1962, který byl vrcholem jeho rané éry v rozhlase.

K této práci byla použita literatura věnující se historii médií, byly vybrány hlavně kapitoly týkající se sportovního vysílání, sportovních redakcí a sportovní reportáže. Nejvíce bylo čerpáno z díla autorky Evy Ješutové „Od mikrofonu k posluchačům“, které se věnuje historii rozhlasu od jeho spuštění až do roku 2003. Je nutné podotknout, že na sportovní zpravodajství se moc publikací nezaměřuje. Protože není k dispozici žádná literatura o osobním a pracovním životě Karla Maliny, bylo přistoupeno k hloubkovým rozhovorům.

1 OD TEORIE K PRAXI

První kapitola této práce se zaměřuje na vymezení základních pojmů, které jsou k porozumění následujícího textu důležité. Dále se seznámíme s tím, jaké schopnosti a dovednosti by měl mít kvalitní rozhlasový komentátor. V neposlední řadě je také potřeba sumarizovat základní principy rozhlasové reportáže.

1.1 Vymezení základních pojmů

Ještě než se dostaneme k samotné práci, je nutné vymezit si základní pojmy, které budou v práci použity a je nezbytné mít o nich alespoň základní informace. Za nejdůležitější pojmy jsou považovány tyto:

- sport,
- žurnalistika,
- sportovní žurnalistika,
- komentátor,
- sportovní komentátor,
- televize,
- rozhlas.

Nyní jednotlivě k pojmům.

Sport

V akademickém slovníku cizích slov je slovo sport definováno takto:
"1. pohybová činnost (tělesná cvičení, hry aj.) prováděná zpravidla soutěživou formou,
2. jiná činnost provozovaná ze záliby, pro zábavu".¹

¹ KRAUS, Jiří a kol., *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*, Vyd. 1, Praha: Academia, 2005, s. 745.

Žurnalistika

Vznikla z francouzských slov jour = den, journal = deník a z latinského diurnus = denní. Je to novinářské povolání i produkt této činnosti, který obsahuje informace o aktuálním dění ve společnosti a názorech na toto dění. Její součástí je sběr, třídění, zpracování a distribuování aktuálních informací a faktů prostřednictvím médií.²

Sportovní žurnalistika

Je žurnalistika zabývající se jakýmkoli sportovním odvětvím. Přináší informace ze sportovních událostí, ale i o sportovcích.

Komentátor

Je ten, kdo komentuje, vykladač, vykladatel, vysvětlovatel. Může být rozhlasový, televizní i internetový.³ Dále můžeme dělit na sportovní, zahraniční, atd.

Sportovní komentátor

Komentuje události týkající se různých sportovních disciplin.

Televize

Audiovizuální masové médium umožňující přenos obrazové a zvukové informace. V užším pojetí pojmu je televize technickým systémem přenášejícím obrazy na dálku prostřednictvím televizního signálu, resp. televizního přístroje.⁴

Rozhlas

Z latinského slova radius, což v češtině znamená paprsek, poloměr kruhu či okruh. Je to prostředek masové komunikace založený na akusticko-auditivním principu, šířící pořady slovesné, hudební a smíšené, zpravodajské, publicistické, vzdělávací,

² OSVALDOVÁ, Barbora a kol., *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd., Praha: Libri, 2007, s. 244.

³ KRAUS, Jiří a kol., *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Vyd. 1, Praha: Academia, 2005, s. 421.

⁴ OSVALDOVÁ, Barbora a kol., *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd., Praha: Libri, 2007, s. 213.

umělecké a zábavné pro masové auditorium i specifické skupiny posluchačů, např. pro děti ženy, sportovní fanoušky, motoristy.⁵

1.2 Schopnosti a dovednosti rozhlasového komentátora

Důležité jsou pro rozhlasového komentátora zejména slovní zásoba a dobré mluvené slovo. Pro mluvené slovo jsou požadavky na jednodušší větnou stavbu ještě naléhavější než pro zprávy vnímané zrakem. Obecným principem jejich výstavby je faktor zvaný mluvnost (též hovorovost, vnímatelnost, poslouchatelnost, působivost, okamžitá reakce, nevratnost ...). Mluvností rozumíme organizaci jazykových prostředků, které respektují specifické rysy mluvené masmediální řeči.⁶

Slovní zásoba má být především spisovná a významově určitá. Při silném působení tlaku, jak to u reportáže bývá, je slovní zásoba poměrně stereotypní, modelová. O to více v ní vynikají slova nápadná, neočekávaná a nežádoucí. Nejčastěji jsou to obrazná pojmenování, synonyma, exonyma⁷, nepřechýlená ženská příjmení, archaizmy, kulturní frazémy, málo známé odborné výrazy, cizí, slangová a argotická slova. Méně pozornosti budí publicizmy a klišé.⁸

Další autor, tentokrát Kňáva z filozofické fakulty Masarykovy univerzity, říká, že komentátor musí mít k dispozici celou škálu nejrůznějších výrazových prostředků, jako např.:

- sílu hlasu (modulaci silovou, dynamickou),
- tónový průběh vět (modulaci hlasové výšky),
- přízvuky a důrazy,
- tempo, pauzy a členění řeči (modulace časová, tj. mluvní tempo a členění řeči z hlediska pauzy fyziologické a především logické),
- barvu hlasu (tembre),

⁵Tamtéž s. 181.

⁶ BARTOŠEK, Jaroslav, *Zpravodajství a publicistika*. 2., přeprac. vyd., Olomouc: Univerzita Palackého, 2001, Studijní texty pro distanční studium, s.11.

⁷ v určitém jazyce zeměpisný název pro objekt ležící vně území tohoto jazyka

⁸ BARTOŠEK, Jaroslav, *Zpravodajství a publicistika*. 2., přeprac. vyd., Olomouc: Univerzita Palackého, 2001, Studijní texty pro distanční studium, s.11.

- fonogeničnost hlasovou atd.⁹

Třetí autor, věnující se kritériím na práci komentátora, Hladký, považuje za důležitá tato:

- široké všeobecné vzdělání,
- nesmírný takt, skromnost, vkus, kultivovanost projevu,
- improvizální schopnosti,
- pohotovost, bystrá reakce,
- bohatý slovník, dokonalá znalost rodného jazyka,
- příjemný hlas, důvěryhodnost osobnosti,
- smysl pro objektivitu a potlačování subjektivních pocitů,
- smysl pro podřízení slova obrazu,
- hluboká znalost oboru přenášené události.¹⁰

Ve všech třech případech můžeme vysledovat, že pokud chce komentátor odvádět dobrou práci musí již mít jistý dar v podobě svého hlasu, ale je také důležité vzdělání v oblasti, ve které hodlám něco moderovat či komentovat. Nejdůležitější stále zůstává slovní zásoba.

1.3 Rozhlasová reportáž

Reportáž je definována jako sdělení, které líčí událost nebo jev na základě vlastního reportérova pozorování. V rozhlasu i televizi se stále častěji vysílá živě (přímo). Líčení je subjektivně objektivní, proto je pomezím žánrem mezi zpravodajstvím a publicistikou. Delší reportáže (zejména ze sportovních utkání) doplňují i vstupy externích mluvčích.¹¹

Pro sportovní reportáže se rozhlasu podařilo náhodou objevit externistu vynikajících kvalit v osobě redaktora Josefa Laufra. Radiojournal na něj přenesl vedle

⁹ PhDr. Petr Kňáva, Úvod do studia televizní žurnalistiky, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno 1997, s. 40.

¹⁰ HLADKÝ, Miroslav, *Žurnalistika televizní a filmová*, Praha : Svaz čl. novinářů, 1966., s. 23.

¹¹ BARTOŠEK, Jaroslav, *Zpravodajství a publicistika*, 2., přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001, Studijní texty pro distanční studium, s.13.

povinnosti reportérských i všechny úkoly spojené s organizačním zabezpečením reportáží i s jednáním o hospodářských otázkách přenosu.¹²

Začátku rozhlasové reportáže předchází obsáhlé přípravy, pokud se zaměříme například na sportovní reportáž, je nutné mít připravené soupisky hráčů, jejich osobní profily, profily celého realizačního týmu, informace o soupeři, o výsledcích předchozích utkání, informace o stadionu, na kterém se hraje a další a další. Nesmí se totiž reportérovi stát, aby neměl o čem mluvit. V tom je rozhlasová reportáž těžší disciplinou než televizní. Televizní reportér může nechat hru běžet a diváka tedy nechat dívat. Takový luxus si ale rozhlasový komentátor dovolit nemůže, ten musí mluvit po celou dobu zápasu.

K přípravě patří také domluvení si různých spolukomentátorů do studia nebo případných respondentů k pozápasovému rozhovoru. Reportér může také pro dokreslení situace využít starší nahrávku, kterou posluchačům pustí.

Každá rozhlasová reportáž by měla mít nějaký úvod, takové seznámení recipientů s tím, jaký druh reportáže poslouchají, kde se odehrává a co je v následujících minutách čeká. Samotná reportáž by neměla být monotónní, aby posluchače nenudila, je tedy nutná modulace hlasu. Také informace, které komentátor přináší by neměla znít obyčejně, k tomu slouží dostatečná slovní zásoba. Před závěrem reportáže by se měl reportér s posluchači rozloučit.

¹² BĚHAL, Rostislav, *Vývoj české rozhlasové reportáže. 1. část (1923-1938), Nástin vývoje žánru*, 1. vyd. Praha: Čs. rozhlas, 1962, s. 74.

2 OD KNIHTISKU K ROZHLASU A TELEVIZI

V následující kapitole popisujeme, jak vůbec došlo k vynálezu rozhlasu, kdo se na něm podílel. Důležité pro tuto práci je také to, jak se rozhlas vyvíjel na našem území, nejen, kdy se začalo poprvé vysílat, ale jaký byl vývoj rozhlasových koncesionářů po dobu působení Karla Maliny v redakci Československého rozhlasu (zaměřujeme se zejména na období let 1949 až 1962). Kapitola se také zaměřuje na oblast sportu v rozhlase a televizi a důležitá data s tím spojená.

Historie médií sahá už do středověku, kdy byl v 15. století Johannesem Gutenbergem vynalezen knihtisk. Ovšem pro tuto práci je nejdůležitějším faktorem vynález telegrafu, který byl stěžejním vynálezem pro další vylepšování přenosu informací. Patent telegrafu je připisován Samueli Morseovi, jenž využil krátkodobých a dlouhodobých signálů k sestavení abecedy. A právě tím začal rozvoj komunikace, následoval dálnopis, podmořský telegrafní kabel, bezdrátový telegraf a to poslední, co chtěli vynálezci dokončit byl přenos lidského hlasu, to se povedlo roku 1906 Italu Guglielmovi Marconimu.¹³ Později si mohli domácnosti pořizovat rádiové přijímače dle libosti, jejich cena nebyla až tak vysoká.

První pravidelné rozhlasové vysílání bylo zahájeno 2. listopadu 1920 v americkém Pittsburghu stanicí KDKA a později se přidávaly další země po celém světě.¹⁴

2.1 Historie rozhlasu na našem území s apelem na sport

Rozhlas se tedy zrodil z vědy a techniky, s nimi roste a rozvíjí se. Stal se hned na počátku senzací, která vzrušovala miliony lidí, ač se vysílalo z kbelského stanu.¹⁵ Poprvé se rozezněl 27. října 1921¹⁶ z Petřína a to hodinový program recitace, zpěvu a

¹³ VERNER, Pavel, *Zpravodajství a publicistika*, Vyd. 2., upr. a dopl. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010, s. 113.

¹⁴ Tamtéž s. 113.

¹⁵ Horčíčka J., Hronek J., Kolář J., Kubát K., Strahl V., Zeman F. K., *Lidé kolem mikrofonu*, Orbis, Praha 1963, s. 11.

¹⁶ kolektiv autorů, *Dějiny českých médií v datech*, Rozhlas, televize, mediální právo, Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2003, s. 11.

hry na housle za pomoci vojenského vysílače. Poté proběhla série zkušebních vysílání, až tu bylo datum, které se zapsalo do dějin rozhlasu, a to 18. 5. 1923.¹⁷

Ve 20.15 hod. bylo zahájeno pravidelné rozhlasové vysílání v ČSR - provozované soukromou společností Radiojournal - na dlouhých vlnách telegrafního vysílače poštovní správy na kbelském letišti. Výkon vysílače byl 1 kW, vysílač pracoval na vlně 1150 m do třiramenné lodní T-antény. Dále byly v tomto objektu umístěny další dva vysílače o výkony A kW, které vysílaly radiotelegrafické zprávy Československé tiskové kanceláře a meteorologické zprávy. „Studio“ bylo umístěno ve stanu půjčeném od „Prázdninové péče o mládež“, na podzim bylo přemístěno do dřevěného přístěnku u budovy. Vysílalo se hodinu denně, od 20.15 do 21.15hod., hlavně hudba, dále drobné zpravodajství, předpověď počasí apod. Po uvedení vysílače Strašnice do provozu (1925) se vysílalo ve Kbelích jen dvakrát týdně ve večerních hodinách, hlavně burzovní zprávy.¹⁸

Zajímavé na rozhlasovém vysílání bylo to, že okamžitě zaujalo každého. Když dnes vidíme první jednoduchá rádia, pochopíme, proč bylo pro lidi tak moc důležité si tento „výdobytek moderní doby“ vyrobit či sehnat. Nejprve se vysílala pouze krátká rozhlasová hlášení a dosah rádiového vysílání nebyl tak silný. Bylo ale pouze otázkou času, kdy se rozhlas dostane po celé zemi a po celém světě. Dnes můžete poslouchat tisíce kilometrů vzdálenou stanici a pořady se střídají, jak na běžícím páse a vysílá se nepřetržitě.

Prioritou pro tuto práci je sice období let 1949 až 1962, ale zajímavý je také pohled na to, jak se za prvních pět let zvýšil počet koncesionářských poplatků na území Československé republiky. Statistická ročenka z roku 1926 přesně dokumentuje, kolik koncesionářů za prvních pět let fungování rozhlasu měl Československý rozhlas. Bylo to celkem 174 741 koncesí.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ Tamtéž.

Tab. 1 Struktura koncesionářů rozhlasu na konci roku 1926

obvodní ředitelství pošt	koncesionáři rozhlasu	% podíl
Praha	119 188	68,2
Pardubice	10 935	6,3
Brno	32 799	18,8
Opava	4 210	2,4
Bratislava	6 019	3,4
Košice	1 590	0,9
ČSR celkem	174 741	100,0

Pramen: Statistická ročenka RČ 1937.

2.1.1 Počet koncesionářů Československého rozhlasu v letech 1949 až 1962

Tabulka číslo dvě se zabývá počtem rozhlasových přijímačů v jednotlivých letech, kdy už byl Karel Malina sportovním redaktorem Československého rozhlasu. Jak můžeme z tabulky vidět, je tu konstantní expanze rozhlasu. V letech 1951 až 1959 činil poplatek za rozhlas, vybíraný poštovní správou, 25,- Kčs měsíčně a 75,- Kčs čtvrtletně (smluvní kvóta pro Čs. rozhlas byla 60%, tj. 15,- Kčs za každého platícího koncesionáře). Od roku 1960 klesl na 5,- Kčs měsíčně.¹⁹

Data uvedená v tabulce č. 2 jsou ovšem zkreslená a to tím, že kromě řádně platících posluchačů existovali také neplatící tzv. "černoši", respektive černí posluchači. Již v účetní bilanci za rok 1923 je konstatováno, že mezi posluchači je celá řada neplatících "černošů". V roce 1931 situace natolik gradovala, že poštovní správa vyplácela odměnu 40,- Kčs za oznámení nekoncesované stanice.²⁰

¹⁹ ČESKÝ ROZHLAS a JEŠUTOVÁ, Eva a kol., *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*, Vyd. 1., Praha: Český rozhlas, 2003, str. 612-613.

²⁰ Tamtéž str. 613.

Tab. 2 Počet koncesionářů Československého rozhlasu v letech 1949 až 1960

rok	celkem	z toho české země
1949	2 258 901	1 990 148
1950	2 421 469	2 102 037
1951	2 544 909	2 179 746
1952	2 637 718	2 238 377
1953	2 676 002	2 260 633
1954	2 744 139	2 301 658
1955	2 839 276	2 355 235
1956	2 915 011	2 390 382
1957	2 970 720	2 413 744
1958	3 055 335	2 447 045
1959	3 084 860	2 446 344
1960	3 104 000	2 434 617
1961	údaj není znám	2 438 485 ²¹
1962	údaj není znám	2 415 592 ²²

Pramen: ČESKÝ ROZHLAS a JEŠUTOVÁ, Eva a kol. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003. 667 s. ISBN 80-86762-00-9. a *Historická statistická ročenka ČSSR*. 1. vyd. Praha: SNTL, 1985. 910 s.

2.1.2 První sportovní přenos

První sportovní přenos se datuje na 2. srpna 1924. Tento den se v Praze konal boxerský turnaj, jehož pomyslnou tečkou byl zápas kategorie těžkých vah mezi českým reprezentantem Františkem Růžičkou a americkým boxerem Rocky Knightem. Tehdejší programový ředitel rozhlasu, Miloš Čtrnáctý, se snažil vylepšit program, a tak se rozhodl nabídnout divákům něco nového.

²¹ *Historická statistická ročenka ČSSR*, 1. vyd. Praha: SNTL, 1985, s. 672.

²² Tamtéž.

Přenos probíhal tak, že Jiří Hojer telefonem (nacházejícím se v budce v blízkosti ringu) hlásil do kbelského studia přípravu soupeřů na zápas, popis prostředí i vlastního průběhu utkání. Ve studiu byla jeho slova zapisována a předávána hlasateli Adolfu Dobrovolnému, který je bezprostředně předčítal do mikrofonu. Zanedlouho si však uvědomil, že převod autentického zvukového sdělení z místa utkání do písemné formy zbytečně informace zkresluje a zpomaluje, a proto sám převzal sluchátko a okamžitě, bez "písemného mezičlánku", opakoval Hojerova slova. Přenos tím nabyl na dramatickosti a bezprostřednosti očitého svědectví.²³

Jiné zdroje uvádějí za zrod rozhlasové reportáže přenos z osmého všesokolského sletu v létě 1926, kdy hlasatel František Havel ve slovním doprovodu kromě faktografického popisu vyjádřil i své subjektivní dojmy. Tvůrcem sportovní reportáže byl Josef Laufer, který na podzim 1926 v prvním rozhlasovém přenosu fotbalového utkání vytvořil zároveň i první sportovní reportáž v Evropě.²⁴

Historiku o prvním fotbalovém vysílání vyslechl i Karel Malina: „*Slavia Praha - Hungaria Budapešť. Komentoval Laufer²⁵, protože byl tajemníkem Slavie. Technik mu zdůrazňoval, že hlavně musí pořád mluvit, nesmí mít prodlevy. Reportáž se nedovysílala do konce, protože se vůbec nelíbila řediteli rozhlasu. Nechal si najít Laufra a řekl, že druhý poločas už se vysílat nebude, že radši pustí hudbu, fotbal je prý hrozný. Jenže lidé v dalších dnech psali do rozhlasu, že se jim to moc líbilo. Ředitel tedy přehodnotil své stanovisko a začalo se pracovat na sportech.*“

Při jednom z dalších sportovních přenosů byla poprvé použita technika záznamu na gramofonovou folii. Bylo to proto, že v době zápasu byl na Československém rozhlasu vysílán přímý přenos z Národního divadla v Praze. Fotbalová reportáž tedy byla vysílána až ve večerních hodinách.²⁶

„*V této časové tísní stává se nyní gramotechnika vítaným spolupracovníkem rozhlasu,*“ píše se v článku, uveřejněném v časopise *Radiojournal*. „*Na hřišti Slavie byl*

²³ ČESKÝ ROZHLAS a JEŠUTOVÁ, Eva a kol., *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*, Vyd. 1, Praha: Český rozhlas, 2003, s. 45.

²⁴ Milena Beránková, Alena Křivánková, Fraňo Ruttkay, *Dějiny Československé žurnalistiky III. díl (Český a slovenský tisk v letech 1918-1944)*, Vydavatelství a nakladatelství Novinář, Praha 1988, s. 66.

²⁵ Viz fotografie příloha L.

²⁶ BĚHAL, Rostislav, *Vývoj české rozhlasové reportáže, 1. část (1923-1938), Nástin vývoje žánru*, 1. vyd., Praha: Čs. rozhlas, 1962, s. 59.

*mikrofon, vše připraveno po technické stránce, jako by se zápas vysílal, reportér líčil do mikrofonu průběh zápasu tak, jako by mluvil přímo ke svým posluchačům, ale proud jeho slov nešel do antény vysílací stanice, nýbrž do gramofonového oddělení v Národním domě na Královských Vinohradech, kde hlášení bylo natáčené na voskovou desku...a jakmile tomu časový rozvrh dovolil, - v neděli to bylo v 19.00 večer - uslyšeli posluchači líčení zápasu tak, jak je dvě hodiny před tím redaktor Laufer hlásil do mikrofonu na Letné...Že je to novým obohacením programů našeho rozhlasu, o tom svědčí příznivý ohlas prvního pokusu v tomto oboru, učiněného minulou nedělí.*²⁷

V dnešní době ustoupila rozhlasová reportáž té televizní. Je to hlavně v důsledku obrovské televizní sledovanosti, která ve vyspělých zemích převálcovala rozhlasovou poslechovost. Logicky je pro recipienta televizní vysílání zajímavější a rozhlas volí pouze v případech, že nemůže být u televize, tedy například při jízdě autem nebo pobytu v nemocnici.

2.1.3 Důležitá data sportovního vysílání Československého rozhlasu

Pokud se podíváme do archivu Československého rozhlasu, nalezneme zde několik velice důležitých dat pro vývoj sportovního vysílání. Sportovní zpravodajství se na Radiojournalu objevuje 24. června 1923, pravidelně, většinou v 21:30. První rozhlasové sportovní reportáži, která proběhla 2. srpna 1924, jsme se již věnovali, ale jsou tu i další zajímavé informace, jako například, kdy se do éteru dostalo první fotbalové utkání nebo kdy začala populární tělocvičná čtvrt hodinka.

Po dobu prvních patnácti let vysílání měli reportéři rozhlasu složitou situaci díky tomu, že neexistovaly žádné přenosné mikrofony. Museli tedy přebíhat od jednotlivě pevně umístěných mikrofónů na těžkém stojanu. Přecházeli od mikrofonu k mikrofonu. Změna přišla až s rokem 1928, kdy bylo na veletrhu v Praze představeno firmou Marconi středněvlnné zařízení - vysílač a přijímač použitelný na krátké vzdálenosti. Vedení jej vzápětí zakoupilo a použilo ho hned při reportáži z veslařských závodů „O primátorský štít hl. m. Prahy“²⁸.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Tamtéž s. 60.

Tab. 3 Důležitá data sportovního vysílání Československého rozhlasu

datum	událost
24. 6. 1923	Od tohoto data hlásil Radiojournal sportovní zprávy.
2. 8. 1924	Byl vysílán první sportovní rozhlasový přenos (ze stadionu na pražské Letné, box: Frolík versus Hers, Rose versus Knight). Utkání v rozhlase komentoval Adolf Dobrovolný na základě průběžných telefonických informací Jiřího Hojera.
3. 10. 1926	Rozhlas přenášel utkání v kopané (z Letné, Slavie versus Hungaria, byl to první fotbalový přímý přenos v Evropě). Utkání komentoval přímo z Místa Josef Laufer.
červen 1928	Poprvé použity přenosné mikrofony, připevněné na loď, z ní reportér líčil průběh veslařský závodů "O primátorský štít hl. m. Prahy". ²⁹
18. 8. 1929	Proběhl mezinárodní fotbalový přenos: utkání o Středoevropský pohár z Vídně (First Vienna a SK Slavia). Reportoval Josef Laufer.
20. 9. 1932	Rozhlas vysílal ranní tělocvičnou čtvrt hodinku.
únor 1933	Ve dnech 18. - 26. 2. 1933 byly vysílány reportáže z mistrovství světa a Evropy v ledním hokeji v Praze, přičemž dopolední zápasy byly vysílány ze záznamu na želatinových deskách /reportér Josef Laufer).
srpen 1936	V období 1. - 16. 8. 1936 byly vysílány reportáže z XI. olympijských her v Berlíně.
únor 1950	Během přenosů z lyžařské mistrovství v Tatranské Lomnici (15. - 26. 2.) byla využita mobilní vysílací zařízení na VKV.

Pramen: KÖPPLOVÁ, Barbara a kol. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003.

²⁹ Tamtéž.

2.2 Dějiny televize s apelem na sport

Mladší „sestrou“ rozhlasu je televize. V Čechách začala působit v roce 1953, kdy proběhlo první vysílání z Měšťanské besedy. Den zahájení veřejného zkušebního vysílání čs. televize. První studio (oficiální název Československý rozhlas - Televisní studio Praha) bylo umístěno v objektu Měšťanské besedy ve Vladislavově ulici 20 v Praze 1, kde ale zároveň bydlelo v normálních bytech 27 nájemníků. Studio mělo dvě prototypové kamery a jeden filmový snímač 35 mm. Prototyp televizního vysílače čs. výroby byl umístěn na rozhledně na Petříně a první televizory ověřovací série začal vyrábět n. p. Tesla. Televize první den odvysílala z filmového pásu tento zahajovací program:

1. Úvodní slovo pronesl Jaroslav Marvan.
2. Česká filharmonie zahrála kantátu Václava Dobiáše "Buduj vlast - posílíš mír".
3. Náměstek předsedy Československého výboru Jozef Vrabcz oficiálně zahájil vysílání.
4. Filmové aktuality: návštěva prezidenta Zápotockého u vojáků, záběry účastníků cyklistického závodu PBV, udělení řádu nejlepším pracovníkům.

František Filipovský přímo ve studiu přednesl monolog z Moliérova Lakomce. Televize vysílala 3 dny v týdnu (v létě 2 dny). Obraz byl vysílán z televizního vysílače umístěného na petřínské rozhledně. První dva roky patřily k pravidelné součásti televizního programu filmové týdeníky. Do roku 1956 přebírala televize v době 19.00 do 19.30 zvukovou modulaci Rozhlasových novin, přičemž se snímal diapositiv „Poslouchejte Rozhlasové noviny“. V pražském televizním studiu pro všechny programové celky nejdříve interně pracoval pouze jeden režisér (Antonín Dvořák) a tři kameramani (Eduard Landisch, Jan Kraus, Jaroslav Utíkal), kteří přišli z Československého státního filmu. V září 1953 mělo Televisní studio Praha již 18 zaměstnanců, z toho 3 dramaturgy a 9 produkčních. V prvním roce bylo odvysíláno 132 hodin, 86 televizních pořadů.³⁰

³⁰ KÖPPLOVÁ, Barbara a kol., *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*, 1. vyd., Praha: Karolinum, 2003, str. 193.

2.2.1 Důležitá data sportovního vysílání Československé televize

První sportovní reportáží Československé televize byl přímý přenos hokejového utkání Praha - Leksand FH ze zimního stadionu na pražské Štvanici. Přínos sportovních reportáží pro rozvoj televizního vysílání byl značný, protože prudce zvýšil zájem lidí o koupi televizních přijímačů. Dále následovaly reportáže z cyklistiky a fotbalových utkání.

Zvýšený počet sportovních reportáží přirozeně dovedl vedení Československé televize k myšlence na vznik samostatné sportovní redakce a odtud byl už jen krůček ke vzniku souhrnné sportovní relace. Tímto v roce 1956, rok a měsíc po prvním sportovním přenosu, byl odvysílán dnes již kultovní pořad Branky-body-sekundy.

Od zavedení sportovních přenosů konstantně narůstal počet koncesionářů televize, který následně zaznamenal výrazný milník v letech 1960 - 1963, kdy z počtu 710 837 skokově narostl na 1 637 900 koncesionářů.³¹

Tab. 4 Důležitá data sportovního vysílání Československé televize

rok	událost
11. 2. 1955	Televize odvysílala první přímý přenos, a to z hokejového utkání Praha - Leksand FH (Švédsko) na zimním stadionu v Praze na Štvanici. Zápas s výsledkem 7:2 pro Prahu komentovali Vít Holubec a Josef Valchář. Jako režisér přenos řídil sám ředitel televizního studia Karel Kohout. Po zahájení vysílání sportovních přenosů se výrazně zvýšil zájem lidí o koupi televizních přijímačů.
květen 1955	Vysílány přímé přenosy z cyklistického Závodu míru, které si získaly mezi diváky značnou popularitu.
2. 5. 1955	Vysílán první přímý přenos z fotbalového utkání: zápas Spartak Sokolovo (Sparta Praha) proti polskému týmu

³¹ ČESKÝ ROZHLAS a JEŠUTOVÁ, Eva a kol., *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*, Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003, s. 613.

	Polonia Bytom.
1956	Vznikla televizní sportovní redakce a vedoucím se stal Miroslav Hladký (dříve redaktor Mladé fronty)
28. 1. 1956	Čs. televize uskutečnila první přímý přenos ze zahraničí. Podařilo se jí zajistit a odvysílat přenos ze Zimních olympijských her v Cortině d) Ampezzo. Signál se do ČSR dostával z Itálie přes NSR a NDR.
11. 3. 1956	První vysílání zpravodajského sportovního pořadu Branky-body-sekundy.
30. 1. 1958	Uskutečněny přímé přenosy z mistrovství Evropy v krasobruslení z Bratislavy, poprvé v Evropě bylo krasobruslení tímto způsobem uvedeno na televizní obrazovku.
1. 8. 1958	Při pražském mistrovství Evropy v kanoistice Čs. televize poprvé použila tři přenosové vozy s 9 kamerami.
1959	Při přenosech z mistrovství světa v ledním hokeji v Praze a Bratislavě byly poprvé v Čs. televizi použity kamery s proměnlivou ohniskovou vzdáleností.
25. 8. 1960	Poprvé mohli diváci sledovat přímé přenosy ze XIV. letních olympijských her v Římě, během 11 dnů odvysílala Čs. televize zhruba 35 hodin přímých přenosů.

Pramen: KÖPPLOVÁ, Barbara a kol. Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 461 s. ISBN 80-246-0632-1

3 KAREL MALINA - PROFESIONÁLNÍ A OSOBNÍ ŽIVOT

Ve třetí kapitole se autorka věnuje profesionálnímu i osobnímu životu Karla Maliny. Dětství prožil jako každé jiné dítě. Do rozhlasu nastoupil v období jeho rozkvětu, a tak se přes stenotypistu dopracoval až do sportovní redakce. V letech 1951 až 1962 se vypracoval na jednoho z nejlepších komentátorů té doby. Komentoval spartakiády, fotbalová utkání i závody míru. Vrcholem této části Malinovy kariéry bylo komentování Mistrovství světa v kopané v Chile v roce 1962.

3.1 Dětství a dospívání

Karel Malina se narodil 21. února 1931 a jak rád říká, ne v Praze, ale na Žižkově, kde se hodně sportovalo, a proto již od útlého věku tíhnul ke sportu.

Tatínek pracoval na stavbě a maminka byla doma. Jako malý kluk hrál fotbal, volejbal, ale i jiné sporty za různé žižkovské kluby. Sport tedy miloval již od útlého dětství. Nejprve vychodil měšťanku, ze které odešel na obchodní akademii.

Měl o pět let staršího bratra Václava a jelikož rodiče sportu nijak neholdovali, věnovali se mu sourozenci spolu. Nejprve na plátcích mezi domy a později i závodně. S bratrem také vyváděli různé lumpárny, i když Karel byl vždy, dle svého osobního názoru, ten hodnější. Na pořádné průšvihy byl expertem hlavně Václav.

„Bratr byl pověstný darebačinami. Jednu příhodu rád vypravuji svým vnukům. Václav rozhazoval „čertíky“ po podiu, než přišel do třídy kantor. Nejkrásnější příhoda ale byla tato. Václav seděl v poslední lavici, jeden učitel jim dal kolovat vzácnou rostlinu, kterou si vypůjčil z Náprstkova muzea. Můj bratr samozřejmě nedával pozor, četl si pod stolem detektivku a když se dostala rostlina k němu, tak jí snědl. Měl z toho obrovský malér a dostal trojku z mravů, (smích)“ zavzpomínal Karel Malina.³²

Okolo puberty přišel za mladým Karlem jeho kamarád a zeptal se ho, zda by s ním nešel na nábor nových hráčů do fotbalové Sparty. Neváhal a přihlásil se. A tak

³² Rozhovor č. 1 na CD nosiči.

hrál dva roky za Spartu kopanou. Byla to změna od hry na ulici, pravidelné tréninky a kompletní vysvětlování pravidel hry a taktiky se jistě Karlovi později hodilo v jeho profesním životě. Mimo to se ale věnoval také stolnímu tenisu a volejbalu, ale neopovrhl i jinými sportovními odvětvími.

Bratr se vyučil zámečnickem a byl povolán do války do Německa. Po návratu pracoval na železnici na trati.

V sedmnácti letech se Karel seznámil se svou budoucí manželkou Stanislavou, v té době ještě Kommovou. Hráli spolu stolní tenis za nákladové Nádraží Žižkov. Ve dvaceti letech se vzali a měli spolu dva syny. První se jmenuje Karel Malina mladší. Ten se „potatil“, studoval na denním studiu žurnalistiku, později pracoval v ČTK a pro nyní pro motoristické noviny. Druhý syn Jan studoval Fakultu tělesné výchovy a sportu, učí tělocvik a věnuje se trénování extraligového volejbalového týmu mužů ČZU Praha.

„Manželka hrála za Nákladové nádraží Žižkov stolní tenis a já jsem s ní vytvořil nejprve pár v mixu. Ona se dokonce dostala do širšího družstva reprezentace. Měla temperamentní styl hry, hodně útočila, a samozřejmě kvůli tomu kazila, proto s ní nikdo nechtěl hrát. (smích) Tak jsem využil situace a přidal se k ní právě v mixu. A povedlo se, později jsme spolu začali chodit a vzali jsme se. Rádi jsme s dětmi chodili na různé sporty a pokud jsem měl čas, vždy jsem je podporoval. S manželkou jsme si dokonce ještě nedávno, i v našem vyšším věku³³, zahráli pár setů našeho oblíbeného stolního tenisu.“³⁴

Maturitu si dělal dálkově již při zaměstnání. Stejně tak odpromoval na Filozofické fakultě univerzity Karlovy, kde nakonec získal také doktorát. Mimo těchto studijních úspěchů věděl Karel Malina, že je velmi důležité pro práci sportovního komentátora umět alespoň jeden světový jazyk. Proto se právě v cizích jazycích snažil co nejvíce zdokonalovat a nepodceňoval jejich studium i samostudium. Uměl samozřejmě rusky, naučil se ale také anglicky a trochu španělsky a německy.

S manželkou své děti vedli ke sportu, často s nimi jezdili na jejich utkání ve volejbale a i svá čtyři vnoučata podporují v jejich sportovních aktivitách.

³³ Viz foto Příloha E.

³⁴ Rozhovor č. 1 na CD nosiči.

3.2 Příběh Anny Malinové

Ještě když byli kluci malí, rádi chodívali domů ke své tetě Anně Malinové, byla manželkou bratra otce pana Maliny, Antonína. Ten bohužel zemřel na začátku války a žena zůstala sama se svou malou dcerkou. Při návštěvách jim teta občas zakazovala, aby se volně pohybovali po bytě. Až v dospělém věku se kluci dozvěděli, proč tomu tak bylo.

Jejich teta totiž v té době udržovala vztah s jedním z dvojice atentátníků na Heydricha, Jozefem Gabčíkem. Schovával se u ní jak on, tak i zbraně a ona dohlížela, aby se k nim kluci nedostali. Po atentátu na ni gestapo přišlo a byla odvezena do koncentračního tábora Mauthausen, její dcera Alenka do dětského koncentračního tábora.

„Když poté prohledali Gabčíka, našli u něj její fotografii. Navíc ji pak udal jeden ze sousedů přítelkyně druhého parašutisty. Gestapo chodilo po městě a ukazovalo všem fotografii, jestli by jí někdo nepoznal. Nikdo z jejích sousedů ji neprozradil. Nakonec ale zjistili její jméno, a tak si pro ni došli a zatkli ji. Odvezli ji do Mauthausenu a Alenku do dětského koncentračního tábora.“³⁵

Anna se z něj nevrátila, zemřela 24. října 1942. Poslední dopis z Mauthausenu poslala své matce, žádala v něm o nějaké hygienické prostředky a oblečení. Mimo to napsala: „Maminko, zastřelí mě.“ A to se opravdu stalo. Dle dokumentu z koncentračního tábora byla zastřelena 24. října 1942 v 10 hodin a 45 minut.³⁶

Dcera Alena měla štěstí, ujala se jí rodina mladých učitelů, kteří jí z tábora dostali a vychovali ji.

„V koncentračním táboře se Alenky shodou okolností ujala paní, která později pracovala v rozhlasu, tak jsem se s ní mohl setkat. Zajímavé je, že mou rodinu tato událost nějak nezasáhla. Ale je to asi tím, že maminka byla v té době už sama, tatínek zemřel, a navíc o tom opravdu nic nevěděla. Gestapo si ji jednoho dne pozvalo k výslechu, kde jí „profackovali“, ale nechali ji jít a už se o naši rodinu nezajímali nebo

³⁵ Rozhovor č. 6 na CD nosiči.

³⁶ Příloha č. 1 - Příběh Anny Malinové.

*jsme o tom aspoň nevěděli. Asi jsme měli štěstí, jiné rodiny byly vyvražděny kompletně.*³⁷

3.3 Začátky v rozhlase

Po ukončení středoškolského vzdělání sháněl Karel Malina práci. Mezi inzeráty o zaměstnání se objevil i ten Československého rozhlasu, který v té době hledal stenotypisty a redaktory. Vzhledem ke státním zkouškám z těsnopisu a psaní na stroji zkusil štěstí a vyšlo to. 14. listopadu 1949 nastoupil jako stenotypista. Nejprve přebíral od zahraničních redaktorů zprávy, ty zapisoval pomocí těsnopisu a dále je předával písáčkám, které je nakonec daly „zprávařům“. V té době byla jednou z písáček budoucí manželka Oty Pavla, s kterým se později seznámil také a stali se přáteli.

*„Mým kolegou byl Aleš Poledne, byl to vynikající stenograf, tak jsme se v práci střídali - jednou on, jednou já. Naše práce spočívala v tom, že jsem přebíral těsnopisem zprávy od zahraničních redaktorů, poté jsem je přepisoval na stroji a předával do redakce. Byla to hezká práce a také trošičku charakterizovala dobu. Rozhlasové technické zařízení ještě nebylo na takové úrovni jako dnes, ta natáčecí technika teprve začínala a tak to moje psaní, ten rychlopis, byl potřebný. Samozřejmě, že s technickým rozvojem pozice stenotypistů v rozhlase zanikla.*³⁸

Díky vyššímu počtu posluchačů se rozhlas snažil vylepšovat program. Proto se ve večerních hodinách začaly vysílat sportovní noviny. I v nich Karel Malina stenografoval sportovní redaktory. Jenže rozhlas již měl za sebou první sportovní reportáž a díky jejímu posluchačskému úspěchu chtěl ve sportu pokračovat, proto se vedení později rozhodlo pro otevření sportovní redakce.

Vedoucím sportovní sekce se stal Otakar Procházka, samozřejmě tu působil i Josef Laufer, který byl pro Karla Malinu vzorem. Jenže na tak velký záběr reportáží, jaký byl v plánu, potřebovala redakce navýšit počet komentátorů, a tak začali hledat nové zájemce o tuto práci. Sportovní redakce se tedy začala rozšiřovat.

³⁷ Rozhovor č. 6 na CD nosiči.

³⁸ Rozhovor č. 2 na CD nosiči.

Karel nejprve ve sportovní redakci pomáhal, dostával menší úkoly, dělal spíše reportáže do sportovních novin a byl pravou rukou redaktorů. Začal se učit dělat rozhovory a pak pomalu přecházel do sportovní rubriky.

„Jak se rozšiřoval rozhlas, tak se rozšiřovala také sportovní rubrika, kam přešel Ota Pavel a další, například pan Hora, pan Edmont Koukal, basketbalista Eva Škutinová-Dobiášová. Pak jsem dostal nabídku i já, a tak jsem tam přešel. Nejprve jsem dělal menší věci, telefonoval jsem fotbal nebo hokej. Zpracovalo se to v rozhlase, dalo se to hlasateli, který to přečetl. 1.1.1951 jsem natrvalo přešel do sportovní redakce.“³⁹

A tak se stal Karel Malina 1. ledna 1951 součástí sportovní redakce. Věnoval se hlavně fotbalu, ale také cyklistickému Závodu míru nebo třeba házené. V roce 1968 dokonce komentoval z Olympijských her gymnastické cvičení Věry Čáslavské.

Po Otakarovi Procházkovi, který skončil ve vedení redakce v roce 1951 vedl oddělení Jaroslav Beneš. Spolu s Malinou nastoupil sportovní redaktor z Mladé fronty Stanislav Sigmund, ten byl proslulý svou rychlou kadencí slov.

Začátky v redakci nebyly jednoduché. Vzhledem k tomu, že se se sportem v rozhlase teprve začínalo, museli se i noví redaktoři učit vše za pochodu. Přesto měl každý svého mentora, Karel Malina měl Jana Kyselku. Díky němu zkoušel mluvit na mikrofon, poté si nahrávky pouštěl, aby věděl, kde dělá chyby a jak jeho hlas zní v radiu. Jakmile se vedení ujistilo, že málo chybí a má příjemný projev, rozhodlo se dát mu zelenou a pustit ho do éteru. I přesto se ale musel stále zdokonalovat.

„Měli jsme každý svůj vlastní diář, kde jsme si psali obraty, které jsme mohli při reportáži použít např. „Konečnou stanicí byl ...“ a další příklady různého druhu. Jakmile jsme to několikrát použili, tak jsme to škrtili. Uzavírali jsme i sázky, že kdo bude mluvit špatně česky, tak si to napíšeme a ten nejhorší musí nejlepšímu koupit lahev whiskey. (smích) To se tedy zavedlo. Ale ono se to moc nedodržovalo. Nejvíce jsem to dodržoval já. Doteď to mám v krvi. I známí mi říkají, že nemluví normálně. (smích) Trénovali jsme i na magnetofonové pásky. Šlo hlavně o to, jestli dokážeme udýchat celé utkání. A tenhle trénink se nám vyplatil. Později se totiž zavedlo, že jsme jezdili v jednom i na mezistátní utkání a povídat devadesát minut bez přestání bylo náročné. To

³⁹ Rozhovor č. 1 na CD nosiči.

*jsme tedy trénovali. Ti co přišli po nás, se už připravovali méně a dnes se to netrénuje vůbec.*⁴⁰

Dýchání je pro sportovního komentátora opravdu důležité, měl by dokázat plynule mluvit co nejdéle na jeden nádech, ale poté nelapat po dechu. K tomu slouží v první řadě klasická dýchací cvičení, ale také dostatečný trénink. Proto jezdili redaktoři na různá utkání a sami pro sebe si utkání komentovali a tím trénovali. Když už bylo spuštěno televizní vysílání, pouštěli si staré zápasy a zdokonalovali se na nich. Komentátorská práce byla tedy tvrdou dřinou od začátku až do konce.

Dokud byl Karel Malina v elévovském programu, měl na starosti, spolu s Karlem Tejkalem, Josefa Laufera. Vždy, když přišel Laufer do Československého rozhlasu, tak s ním natáčel jeho poznámky a i tak úspěšný reportér, jakým Laufer bezesporu byl, se dokázal svého mladšího kolegy zeptat, jestli byla jeho práce dobře odvedená a co by mu poradil. Toho si mladí nadějní reportéři velmi cenili. A že mu nebyli lhostejní ani oni, dokazoval často. Po odvysílání jejich reportáže byl Laufer schopen volat svým mladším kolegům, vytknout jim chybu a poradit, jak by to příště mohli udělat lépe. To byly pro reportéry cenné rady, kterými se rádi řídili. Laufer byl redaktorský pojem a nejen Malina se mu chtěl vyrovnat.

První samostatnou práci Malinu pověřil šéfredaktor redakce. Na Václavském náměstí se měl zúčastnit akce a poté udělat rozhovor. Jenže to byl jeho první rozhovor a nervozita udělala své.

*„To mě jednou vyslal šéfredaktor naší hlavní redakce, abych udělal takovou malou reportáž z Václavského náměstí. Tam byla taková manifestace svazáků. Já jsem z toho měl trošičku strach, ale zase na druhou stranu jsem měl radost, že se mi dostalo důvěry. Já si dodnes pamatuji jakou úžasnou větu jsem sesmolil. Říkal jsem tehdy: „Modří svazáckých košil, zpívá a tančí na Václavském náměstí.“ Reportáž odvysílal slavný básník Arnošt Lustig.*⁴¹

Prvním větším komentováním byl v roce 1954 Závod míru. Protože na něj v redakci většinou nikdo nechtěl, tak to vždy „odskákal“ ten nejmladší, tentokrát padla řada na Malinu. Spolu s ním působili na Závodech míru Gabo Zelenaj, Oskar Mana,

⁴⁰ Rozhovor č. 2 na CD nosiči.

⁴¹ Archiv Českého rozhlasu, Pořad "A léta běží".

Rudolf Galo nebo třeba Marienka Lukačevičová. Tomuto cyklistickému závodu je věnována samostatná kapitola níže.

3.4 Novinařina

Prvním novinářským počinem Karla Maliny byl mini seriál nazvaný „Ze strahovského bidýlka“ pro Večerník Praha. Vedení deníku ho oslovilo, jestli by nemohl ze Strahova přinášet zajímavé informace.

Jeho články nesplňovaly základní novinářské otázky "kdo, co, kdy, kde, případně proč", byly to spíše takové povídky, které měly čtenáře pobavit a přenést na ně emoce, které pociťoval autor článků. Šlo povětšinou o zákulisní informace z různých sportovních akcí. Od roku 1970 se mu jistě tyto zkušenosti vyplatily při psaní knih.

„Do Večerní Prahy jsem psal takové ty zajímavosti a drny. Do jednoho z článků jsem napsal, že se náčelníkovi klepaly ruce. On se po přečtení těchto slov hrozně urazil, říkal, že to není pravda a pídil se po tom, kdo ty články do Večerní Prahy vlastně píše. Všichni mě zapírali, ale nakonec se to dozvěděl a já měl pěkný průšvih. (smích) Musel jsem mu vysvětlit, že to bylo psané s nadsázkou, že to nebyla žádná pomluva. (smích)“⁴²

První článek Karlu Malinovi vyšel 25. června 1955. V něm se snažil čtenářům přiblížit nejen pohled z náčelnického můstku na strahovském stadionu, ale také dojmy, které z tohoto místa on sám měl. Mimo to neopomněl popsat, jak se vlastně celé cvičení organizuje právě z tohoto místa a jak je nesmírně těžké doladit vše do posledního detailu, aby cvičení vypadalo opravdu tak, jak má.

Ukázka z článku:

„Většinou z vás, co jste už na Strahově byli – pokud ovšem nesedíte na západní tribuně – neušel pozornosti dřevěný můstek, sedící na střeše západní tribuny jako ptačí hnízdo. Možná, že jste si ho všimli jenom proto, abyste si povzdychli „panečku“ tam tak být, to bych měl přehled“. Pravda, přehled tu je, ale být na místě těch, co tu stojí, pořádně by se vám zatočila hlava a někdy i roztrpaly nohy.“⁴³

⁴² Rozhovor č. 6 na CD nosiči.

⁴³ Večerní Praha, vydání z 25. června 1955, příloha č. 6.

Další den vyšel Malinovi ve Večerní Praze druhý článek, tentokrát byl stylizovaný jinak. Byl rozdělený dle přesných časových údajů, u kterých byl popis událostí, které se odehrávaly na stadionu. Přesto opět nejsou popsány základní novinářské otázky, znovu se jedná spíše o subjektivní pohled autora. Čtenář se dozvídá, co se přesně dělo v daném časovém úseku na náčelnickém můstku. Autor článku tentokrát dělá i krátké rozhovory s lidmi na „bidýlku“ a tím čtenářům přináší zajímavé informace.

Ukázka z článku:

„17,10: připravují se dorostenky škol. Nejsou však ještě dobře seřazeny a už se otevírá portýera. Rázný povel dr. Šterce napravuje i tuto chybičku, která už příště být nesmí. A pak se zelený palouk slil se zelenými sukénkami našich děvčat, jejichž cvičení chytlo i dnes za srdce všechny. Náčelnice s. Pešková souhlasně pokyvuje: „Víš, máme radost, ale už dnes vidíme do budoucna. Příští spartakiádu možná zavedeme světelná vytyčení, každý jednotlivý vedoucí proudů bude přímo na cvičišti ve spojení krátkovlnou vysílačkou s náčelnickým můstkem a možná, že brána borců bude rozšířena po celé délce východní tribuny. Tak a teď pevným krokem do dalších dnů I. Celostátní spartakiády ještě k dalším úspěchům.“⁴⁴

Když jel Karel Malina v roce 1962 na mistrovství světa v kopané do Chile, nabídly mu spolupráci Zemědělské noviny, které v Jižní Americe neměly zpravodaje a chtěly mít v novinách čerstvé informace ze šampionátu. I jim Malina vyhověl a psal pro ně. Některé články zaplnily skoro celou stranu novin, jiné byly kratší a heslovité, podle toho, kolik na tuto vedlejší práci zbývalo Malinovi času. Ani o sedm let později, od psaní prvního článku, se jeho písemný novinářský projev nezměnil.

Každý den posílal Malina z Chile třicet až čtyřicet řádků dálnopisem do redakce Zemědělských novin. Z textu se dozvíme hlavně o zákulisních informacích, o tom, co dělali hráči po utkání, jak jsou oblíbení u domácího obyvatelstva nebo, že stromy ve Viña del Maru jsou obalené světýlky jako v Čechách na Vánoce. Malinovi zákulisní příběhy se čtou jako pohádka a zajisté byly pěknou vsuvkou mezi klasickými psanými reportážemi či zpravodajskými články. O výsledcích a hře našich hráčů v Zemědělských novinách psal samostatné reportáže jiný autor, který ale čerpal z informací od Maliny.

⁴⁴ Večerní Praha, vydání z 26. června 1955, příloha č. 7.

Ukázka z článku:

„Naši neodpočívají na vavřínech

Nemusím Vám snad psát, že po sobotním utkání s Brazílií jsou naši reprezentanti nejpopulárnějšími sportovci nejen ve Viña del maru, ale i ve Valparaisu a pochopitelně také v ostatních střediscích skupin světového šampionátu. Nejen pro svou nerozhodnou hru s obhájci mistrovského titulu a favority letošního světového mistrovství, avšak i pro své vystupování, pro styl své hry. A hned na začátku bych chtěl říci, že naši reprezentanti nespí na vavřínech, že se odpovědně připravují na utkání s Mexikem, že mají dobrou náladu i po vítězství Španělů nad našimi příštími soupeři a že jsou rozhodnutí bojovat, tak jako v obou předchozích střetnutích.“⁴⁵

3.5 Televize

Když Československá televize odvysílala v roce 1955 první sportovní přenos, začalo se vedení rozmyšlet, zda bude se sportem pokračovat. Díky obrovskému diváckému ohlasu bylo jasné, že tomu tak nakonec bude. Jenže televize neměla dostatek lidí, a tak se musela začít poohlížet po nových. Nejprve v televizi Karel Malina pouze vypomáhal, dělal různé zápisky pro sportovní redakci. Poté mu pan Mikyska, vedoucí sportovní redakce, nabídl, aby šel do televize na stálo. Jenže on měl jet v té době na fotbalové Mistrovství světa v Chile a rozhodl se zůstat v rádiu. Proto řediteli za sebe doporučil Jana Suchardu.

„Mikyska se mě zeptal, koho bych doporučil místo mě. Tak jsem doporučil Honzu Suchardu. Ten neváhal a nabídku přijal. Nakonec proslul svými brepty z Olympijských her v Mnichově jako například: „Budete teď sledovat vodní pólo, hráči už se rozcvičují v bazénu a čekáme už jen, až rozhodčí skočí do bazénu“. Jenže žádný rozhodčí do bazénu neskáče. Nebo měl rád box a říkal „Tak teď tedy nevíme, který byl který“, oba byli totiž černoši. Perlil i při atletice, na dráze se připravovala štafeta a on říkal „Na dráze stojí čtyři černí černoši“.

⁴⁵ Zemědělské noviny 3. června 1962, příloha č. 8.

Sám Malina poté jen vypomáhal v pořadu Branky-body-sekundy. Ze začátku připravoval do tohoto pořadu celé reportáže, ty trvaly většinou kolem dvou minut. Do televize docházel dvakrát týdně.

„Když jsem nastoupil do Československé televize jako pomocná síla, tak jsem dostal za úkol navštívit nějaká hřiště například závodu v lehké atletice nebo sokolský závod branné zdatnosti, prostě takové ty menší sporty. Dali mi s sebou kameramana a šoféra, já jsem k nim přisedl a jel jsem s nimi. Dohodli jsme se předem s kameramanem, co nafilmuje, aby byla reportáž atraktivní. Spolu jsme pak šli do studia, nahrávku sestříhali a já k tomu napsal komentář.“⁴⁶

Později již měl méně času na televizní práci, a proto docházel k již sestříhaným reportážím, shlédl je, napsal k nim komentáře a hlasatelé je pak četli ve sportovním zpravodajství.

Oblíbeným komentátorem Branek-bodů-sekund, byl v té době také „Johnny“ Junek. Vždy, když ho z rozhlasu povolali do televize, byl rád a mluvil většinu reportáží. Byl univerzálem tohoto pořadu. Malina s ním rád spolupracoval.

V televizi vydržel jako externí pracovník poměrně dlouhou dobu, osm let.

3.6 Závody Míru

Jak již bylo výše zmíněno, poprvé se Karel Malina podíval na Závod míru jako komentátor v roce 1954. Ale závody ho nesmírně bavily, a tak se jim věnoval i v dalších letech. Spolu s ním působili na Závodech míru Gabo Zelenaj, Oskar Mana, Rudolf Galo nebo třeba Marienka Lukačevičová.

Závody míru byly velmi oblíbené u diváků, a proto byly také hodně kontrolovány vedením rozhlasu.

„Při jednom Závodu míru nám vedení vynadalo, že při komentování dáváme malý důraz na politiku a byl nám přidělen politický reportér ze Slovenska Jenša. Ten měl říkat, kolik je tam pionýrů apod. Přijeli jsme do Brna, byla první etapa a když byla velká díra, tak se to muselo vyplnit. A Jenša v návalu radosti, že dělá sport, měl plný

⁴⁶ Rozhovor č. 8 na CD nosiči.

štos papírů, nic neříkal z patra a povídal litanie o kytičkách a pionýrech. Jenže cyklisti už vjížděli na stadion a on nás nepustil ke slovu. Museli jsme na kobereček k řediteli a ten nám strašně vynadal. A my pak museli Jenšu držet zkrátka.“

Komentování Závodu míru mělo svá základní pravidla stejně jako komentování jiných sportů. Samotné reportáži předcházela příprava, které byla v případě cyklistických závodů opravdu obsáhlá, komentátor musel mít základní údaje o všech jezdcích a mimo to i nějaké zajímavosti o favoritech.

Při samotném závodu probíhalo komentování dvěma způsoby. V průběhu závodu se jezdilo buď automobilem s pelotonem nebo se stálo u cílové rovinky. V automobilu to nebyla jednoduchá práce, komentátor měl většinou hlavu vystrčenou z okýnka, aby měl dobrý rozhled a nic mu neuniklo, zároveň měl na uších sluchátka a mluvil do mikrofonu, který musel držet v ruce, taktéž většinou venku z auta. Mohlo se stát, že by mu mikrofon z ruky vypadl a posluchači by chvíli neslyšeli vůbec nic. Pro reportéry to byl určitý druh adrenalinu. V reportážním autě jeli vždy tři reportéři, Malina a polský a německý komentátor, kteří si postupně předávali slovo. Vysílání tedy probíhalo trojjazyčně. Zajímavostí byly rozhovory s jezdci přímo během závodu. Později se ke komentátorskému autu přidal i motocykl, což bylo výhodnější, protože motorka se dostala k závodníkům blíže než automobil a motocyklista-reportér tak mohl podávat nejnovější zprávy rychleji.

Druhý typ komentování byl pohodlnější, mikrofon byl postaven přímo u cílové čáry na vysokém stojanu, tudíž mohl komentátor občas nahlédnout i do své přípravy a nečerpat jen z informací ve své hlavě. Mimo to měl výborný výhled a nic tak jeho reportérským očím neuniklo.⁴⁷

„Celý závod jsme jeli v autě v blízkosti závodníků, ale zhruba patnáct kilometrů před koncem jsme museli odjet na stadion a komentovat přímo odtamtud. My jsme měli vždy štěstí, že jsme stáli jako první.“⁴⁸

Jako v každé jiné práci, se i komentátoři rádi pobaví nebo se navzájem vyhecují. Tak tomu bylo i v jednom ze Závodů míru mezi Karel Malinou a jeho kolegou.

⁴⁷ Viz foto Příloha B a Příloha D.

⁴⁸ Rozhovor č. 8 na CD nosiči.

„Ze srandy jsme se s mým kolegou vsadili, kdo z nás dvou řekne během reportáže předem dané slovo. Já jsem měl říkat „přeříznout“ a on měl říct „ukulele“. A kolega tedy spustil „Tady je ta lidová hudba ukulele, tady muzikanti s ukulele vyhrávají, je tady dobrá zábava, to víte, Závod míru je Závod míru, i to ukulele tady je.“ A takhle pokračoval dále, řekl to nejmíň desetkrát. Později jsem přišel na řadu já a spustil jsem: „Teď jede Křivák a má smůlu přeříznul galusku, musí shánět novou galusku a už jí má, ale zase ji přeříznul.“ Takové voloviny jsme občas vyváděli. (smích)“⁴⁹

Po ukončení závodu přišel ke komentátorům předem domluvený jezdec na rozhovor, většinou tedy vítěz a pokud se neumístil první Čech, tak chodil na rozhovor alespoň nejlépe umístěný český cyklista. Přesto si ale mohli posluchači vyslechnout rozhovor s vítězem cizího národa, ten se dostal k reportéru Malinovi taktéž.

3.7 Reportáže ze Spartakiády

Spartakiáda byla pro celý československý rozhlas vždy velkou výzvou. Přípravovali se na ni nejen sportovní komentátoři, ale i ti ostatní, jednalo se o kolektivní práci. Na reportáž ze Spartakiády se vždy předem připravovalo. Trénoval se popis událostí a hledaly se také nové slovní obraty. Tato velká sportovní akce měla vždy vysokou poslechovost, a proto nechtěli komentátoři, aby rok co rok zněla reportáž stejně.

Hned na první Spartakiádě dostal Malina zajímavý úkol. Byl na náčelnickém můstku. Jeho úkolem bylo informovat ostatní, kteří byli v rozhlasových kabinách o změnách, o úpravách, o tom zda jde program, jak má jít, či jestli už jsou cvičenci připraveni. Byl tedy odpovědný za to, aby se v reportáži nic nepokazilo. Díky tomu, že byl v centru dění, připravoval také přímo z náčelnického můstku malé reportáže. Jak již bylo uvedeno výše, psal také články pro Večerní Prahu.

Díky této první kvalitně odvedené práci se v dalších letech stal plnohodnotným komentátorem každé Spartakiády. Komentoval například skladbu dívek s prapory.⁵⁰

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ Viz příloha K.

„Se Spartakiádami nám pomáhali básníci, někteří ne úplní profesionálové, stačilo, když napsali nějakou básničku či povídku pro rozhlas. No a tihle kluci pro nás psali ty texty. Ne, že by nám napsali celou reportáž, to ne, to jsme si říkali sami, ale hledali pro nás vhodná slovní spojení k danému cvičení např. stojí ladně jako lány obilí. Chodili jsme totiž společně na generální zkoušku Spartakiády a oni si tam psali, co se bude tedy dít a vymýšleli k tomu ta zajímavá slovní spojení.“⁵¹

Na této práci s nimi spolupracoval dokonce i Jaroslav Seifert. Občas dokonce citovali reportéři básně slavných básníků.

3.8 Reportáž z Poháru Československého rozhlasu 1961

Pohár Československého rozhlasu probíhal v lehké atletice a mohl se ho zúčastnit kdokoli. Závod se vždy konal v různých městech a soutěžila mezi sebou družstva amatérských atletů daného města.

Archivní reportáž z Poháru Československého rozhlasu se vysílala v květnu roku 1961. Karel Malina měl reportovat z Kolína, kde se ale nakonec závody nekonaly kvůli nepříznivému počasí. Přesto si i s takovou situací dokázal poradit. I když se závody nekonaly, musel z místa reportovat, a tak Karel Malina seznámil posluchače se situací, která na stadionu nastala. Mluvil velmi jemným hlasem a vyprávěl o mokřém atletickém stadionu a také o tom, jak jsou sportovci zklamáni, že nemohou sportovat.

Celá reportáž tak vlastně dokázala, jak je důležité mít kvalitně udělanou přípravu. Právě díky tomu mohl Malina krátce vyprávět o Kolínském atletickém klubu a udělat rozhovor s předsedou tohoto klubu panem Tučkem.

Reportáž moderoval František Macelka, který měl úvodní slovo a poté přepojoval na jednotlivá sportoviště, kde již čekali komentátoři ze sportovní redakce a komentovali, co se na závodech odehrává a kdo skončil na jakém místě. Reportáž se vysílala většinou v neděli večer a trvala okolo 45 minut.

S menší přestávkou se koná tato atletická soutěž až do dnes. V květnu roku 2013 začnou první kola již 45. ročníku.

⁵¹ Rozhovor č. 8 na CD nosiči.

3.9 Chile 1962

Vyvrcholením začátku kariéry Karla Maliny bylo Mistrovství světa v kopané v Chile 1962. Tam se vydal společně se svým kolegou Oskarem Manou a československým fotbalovým týmem. Tenkrát se na velkých sportovních akcích komentátoři střídali, ale Malina byl ve sportovní redakci nejzkušenějším a právě proto byl na práci v Chile vybrán on.

V té době bylo velkým překvapením, že československý tým na mistrovství světa vůbec postoupil, stalo se tak v památném utkání proti Skotům v Bruselu. Ve skupině o postup na samotné mistrovství totiž měli Skotové a Čechoslováci stejný počet bodů, a tak se muselo odehrát rozhodující utkání. Tento zápas naši reprezentanti vyhráli a mohli se těšit na Chile.

Po vlně euforie se ale začaly ozývat hlasy, že stejně nemůže československá reprezentace konkurovat těm nejlepším týmům na světě. Proto se vedení rozhodlo pro dlouhodobější přípravu týmu. Nejlepší se jevila příprava v latinské Americe. Po tomto soustředění následoval návrat do rodné země a za několik týdnů opět fotbalisté cestovali, tentokrát již směr Chile.

Karel Malina s Oskarem Manou letěli nakonec o několik dní dřív, než původně měli a to ani netušili, jaké štěstí pro ně ta brzká cesta bude znamenat.

„Kvůli šetření se vždy odjíždělo na akce co nejpozději, tak to bylo v rozhlase nastaveno. Jenže tehdejšímu řediteli Karlu Hoffmanovi na sportu opravdu záleželo a když zjistil, že bychom nemuseli díky letu na poslední chvíli stihnout první utkání, zavelel, že poletíme o tři dny dříve. Přesedali jsme v Paříži na letišti v Orly a doletěli jsme spokojeně až do Santiaga. Po těch třech dnech, kdy už jsme se přepravili do místa konání šampionátu, tedy do Viña del Maru, jsme se dozvěděli, že letadlo, kterým jsme měli letět spadlo, respektive hned při startu se něco stalo a ten Boeing 707 společnosti Air France spadl. To byl pro nás obrovský šok. Znali jsme totiž posádku letadla, předtím jsme s nimi již několikrát letěli a jak jsme měli stejné oděvy jako sportovci, tak s námi rádi komunikovali, dokonce nás pilot vzal i do kabiny a podobně. V té době to byla myslím že druhá největší letecká katastrofa, ve všech novinách se o tom psalo a byla to prostě tragédie. Nejhorší byl pocit, že jsme v něm měli sedět i my. Když nastal

čas návratu domů, nechtěli jsme letět, ale nakonec nám nezbývalo nic jiného než do letadla nastoupit a doufat, že vše dobře dopadne. Ale změnili jsme společnost, neletěli jsme již s Air France. Od té doby už jsem nechtěl moc létat, i když to byla hloupost. ⁵²

Fotbalisté byli ubytováni v malém hotýlku přímo ve Viña del Maru, novináři ve vlastní rezidenci kousíček od nich. Československou novinářskou obec zastupovali kromě Karla Maliny a Oskara Many z rozhlasu, Jozef Pondělík za deník Sport a Václav Švarlena za Rudé právo.

Ve volných chvílích se o novináře starali českoslovenští krajané, kteří dlouhodobě žili v Chile. Jedním z nich byl švec z Baťovy společnosti Zika a druhým byl Šopik, který prodával v Chile suvenýry.

„Zika se Šopikem se nám opravdu velmi dobře věnovali a dělali nám bohatý program, ukázali nám z Chile ty špatné i ty dobré věci. Vzali nás na místo, kde se údajně schovával Adolf Eichmann. Dokonce jsme byli i na recepci s tehdejším prezidentem Chile Jorgem Alessandrim. Na poslední tři dny před odletem jsme se ubytovali u kolegy, španělského novináře, který psal pro deník El País. ⁵³

3.9.1 Herní program československého týmu

V kvalifikační skupině C se setkali hráči se Španělskem, Brazílií a Mexikem. Všechny duely se odehrávaly na stadionu ve Viña del Maru. V prvním utkání nastoupili českoslovenští fotbalisté proti těm španělským. V osmdesáté minutě zápasu vstřelil jedinou a zároveň tedy vítěznou branku utkání náš Štibrányi.

„Před prvním utkáním se Španělskem nám všichni říkali, že to nemůžeme vyhrát, protože Španělé měli v týmu takové hvězdy jako Puskás, známý bombardér, pak tam byl Suárez, Gento, ten byl nejrychlejší křídlo na světě. Právě na Genta nasadil trenér našeho mužstva Vytlačil Lálu. To byl mladý, dvaadvacetiletý, nadějný fotbalista, který měl velice rychlý start na balon a dokázal se přizpůsobit těm rychlíkům. Byl jsem u toho, když náš trenér Vytlačil říkal Lálovi: „Hele, ty máš nárok na toho Genta, s ním to nebude pro tebe žádná práce, toho zastavíš, jak budeš chtít. On není fotbalista, on je atlet.“ No a skutečně se stalo to, že když v utkání Lála toho Genta uhlídal, ten si nekopl.

⁵² Rozhovor č. 3 na CD nosiči.

⁵³ Rozhovor č. 4 na CD nosiči.

A když jsem poté šel do kabiny, to se dříve normálně smělo, abych udělal pozápasový rozhovor s Gentem, tak jsem se ho ptal, co na toho Lálu říká a on odpověděl: „Já nevím, jak se jmenuje, ale zeptejte se na to té československé dvojky, ten byl výborný.“ A dvojku měl právě Lála, tak to byla taková poklona Genta Lálovi.“⁵⁴

Ve druhém utkání byli soupeři národního týmu Československa Brazilci. Tento souboj dopadl nerozhodně 0:0.

„Našim hráčům trochu nahrálo do karet, že se v tomto utkání zranil Pelé. Kopl přímo do země, vyletěl obrovský drn a Pelé už nemohl běhat. Brazilcům tak chyběl velmi důležitý hráč. Někteří brazilští fanoušci nám pak dávali za vinu, že jsme jim zranili největší hvězdu, ale sám Pelé se ohradil, že je to nesmysl, že si zranění přivodil sám. V té době se prostě hrálo fair play, nikdo nesimuloval zbytečně a zastal se svého protihráče, když to bylo potřeba.“⁵⁵

Poslední utkání proběhlo s Mexikem, se kterým hráči v našich národních barvách prohráli 3:1. Tento výsledek ale stačil na druhé místo ve skupině a senzační postup československého týmu do čtvrtfinále. V tom se utkal s Maďarskem, nad kterým vyhrál na stadionu v Rancagua 1:0. Následovalo stěhování zpět do Viña del Maru a semifinálový zápas s Jugoslávií. Skóre tohoto duelu skončilo 3:1 pro Čechoslováky a znamenalo postup do finále s Brazílií.

Samotné finále mělo obrovskou návštěvnost, bylo vyprodané, přijelo obrovské množství brazilských fanoušků. Také se zde proto zavedla velká inovace a tou bylo kontrolování každého fanouška, zda u sebe nemá nějakou pyrotechniku nebo nějaké další nepovolené věci. Bylo to hlavně kvůli tomu, že ve skupině ve Viña del Maru byly velké nepokoje a několik zraněných fanoušků, a tak se pořadatelé rozhodli pro kontroly.

3.9.2 Přípravy na reportáže v Chile

Samotné přípravy na jednotlivá utkání ve skupině probíhaly už v Praze. I když byl Karel Malina zkušenějším komentátor, neponechal nic náhodě ani v Chile.

„Vždy jsme měli připravenou historii o druhém mužstvu. Nějaké úvahy o tom jak hrají, jaké mají rozestavení, kdo je největší hvězdou týmu. Jestli je to útočník, obránce

⁵⁴ Rozhovor č. 4 na CD nosiči.

⁵⁵ Tamtéž.

*nebo brankář. Takové zajímavosti jsme sbírali a měli jsme je připravené na lístečcích, abychom je při přerušení hry mohli hned použít. A vzhledem ke špatným telefonním linkám, jsme si nemohli dovolit přerušit vysílání během poločasové pauzy, a tak se nám ty naše poznámky opravdu hodily.*⁵⁶

Nejdůležitějším bylo sehnání telefonních linek a rozhlasové techniky samotné. V Chile již byla k dispozici kabinka pro komentátory, tak již nemuseli sedět reportéři přímo v hledišti. Ale pouze u utkání svých týmů, pokud by bývali chtěli zprostředkovávat i jiná utkání než českého týmu, komentovali by venku. V Evropě existovala dohoda, že pokud komentování probíhá na jejich území, dají k dispozici rozhlasovou techniku zdarma a rozhlas zaplatí pouze telefonní linky. Ovšem v Americe to tak nechodilo a to nikdo nevěděl, po příjezdu na místo tedy nastal nečekaný problém.

„Po příjezdu na místo, jsme zkušebně chtěli vysílat utkání tuším mezi Chile a Španělskem. Přišli jsme na hřiště a tam byly pouze dráty a žádná technika. To nám bylo na houby. Pídili jsme se tedy po tom, co se děje a bylo nám řečeno, že máme objednané pouze linky a ne techniku. Doporučili nám nějakou telekomunikační firmu, tak jsme se tam s Oskarem Manou vypravili, jestli by nám nepůjčili aparaturu a technika. Oni sice byli milí, ale oznámili, že si to budeme muset zaplatit. Jenže to byl problém, neměli jsme s sebou tolik peněz. Nakonec nám to propůjčili na dluh, ani nevím, jestli to poté rozhlas zaplatil. (smích) To nám ale zachránilo vysílání, díky nim jsme do Chile nejeli zbytečně.“

Technik spolu s přístroji jezdil s Malinou a Manou na všechna utkání po různých stadionech a stal se fanouškem českého týmu.

3.9.3 Reportáž z finále a její hodnocení (17. června 1962)

Jak je řečeno výše, Karel Malina komentoval všechna utkání z fotbalového Mistrovství světa v Chile, tím nejdůležitějším bylo finále, kam se český tým probojoval díky výhře nad Jugoslávií a jejich soupeři se stali Brazilci. Komentátoři se připravovali na finále několik dní, věděli, že právě tento zápas bude mít největší počet posluchačů.

Po usazení do komentátorské budky se za nimi ještě stávil vedení týmu a poprosilo je, aby vzkázali pozdravy domů. Když si v archivu Českého rozhlasu pustíme

⁵⁶ Rozhovor č. 4 na CD nosiči.

reportáž z Chile, jako první nás zaujme kvalita, či spíše nekvalita nahrávky, voláním přes telefonní linky má za následek to, že v pozadí Malinova hlasu slyšíme jemné pískání. Ve skutečnosti byla reportáž slyšet zcela normálně, jedná se o znehodnocení nahrávky vlivem času.

Hlas komentátora Maliny je jako vždy profesionální a velmi příjemný. Nejprve se dozvíme, co za reportáž jsme si právě pustili, následuje něco z historie předchozích Mistrovství světa v kopané, přiblížení oděvů hráčů, kolik je v hledišti diváků a pozdravy od českého týmu. Po formální stránce se tedy posluchači dozvěděli vše.

„Vrcholí Mistrovství světa v kopané mezi týmy Brazílie a Československé socialistické republiky. Hraje se tu o titul mistra světa. Brazilci chtějí opakovat svůj triumf z předešlých let. V úvodu naší reportáže mi dovoluňte připomenout, že náš vynikající fotbalista Josef Masopust hraje své padesáté utkání v národním dresu. Naši reprezentanti nastoupili dnes k rozhodujícímu střetnutí v bílých trikách a modrých trenýrkách a pozdravili diváky českou národní vlajkou. Brazilci hrají ve žlutých tílkách a modrých trenýrkách. Tolik tedy úvodem, rozhodčí jsou již připraveni, aby zahájili zápas. Dnešnímu finálovému střetnutí bude přihlížet zhruba 53 tisíc. Je krásné, slunečné, teplé počasí. Přímo pod námi u atletické dráhy sedí zbytek naší československé výpravy. Jsou tady náhradníci, vedoucí naší výpravy, kteří nám sem před chvílí vběhli do kabiny a řekli nám, abychom vás všechny doma, co nejsrdečněji pozdravovali. Do dnešního dne dostala naše výprava 572 telegramů z domova, je to pěkný pozdrav, za který všichni českoslovenští hráči děkují. Všechno už je připraveno k zahájení hry. Rozhodčí Latischev se dívá na hodinky. Naši mají výkop, utkání o titul mistra světa bylo zahájeno. Nyní si řekneme sestavy.“⁵⁷

Následuje samotný popis toho, co se děje na hrací ploše. Ve svých reportážích je Karel Malina jasným profesionálem. Kadence slov je dobrá, výslovnost taktéž. Divákovi neunikne vůbec nic, co se na hřišti odehraje. Z hlasu komentátora je jasné napětí a dává dobrý důraz na důležité situace. Zajímavostí je, že se místo dnes používaného velkého a malého vápna vyskytuje v reportáži velký a malý čtverec.

⁵⁷ Archiv Českého rozhlasu, Reportáž z finálového utkání v Chile, vysíláno 17. června 1962.

V komentování z Chile se střídá Karel Malina se slovenským komentátorem Oskarem Manou. Na rozdíl od českého komentátora má vyšší kadenci slov a v některých situacích už mu není tak dobře rozumět jako Malinovi.

Mimo komentování hry, neopomíná reportér ve chvílích, kdy je hra pozastavena, prozradit posluchačům i co se děje na tribunách.

„Brankář Gilmar (pozn. aut. gólman Brazílie) bude vykopávat z malého čtverce na své útočníky. Až sem do kabiny slyšíme povzbuzování českých fanoušků „do toho, do toho“. To je tedy hrstka zbývajících hráčů, trenérů a také lidé zde žijící. Samozřejmě je nás tu mnohonásobně méně než Brazilců, kterých je tu opravdu hodně. Ale my se vynasnažíme, stejně jako naši hráči.“⁵⁸

Nejdůležitější částí reportáže je samotný popis hry, který zvládá Malina s přehledem a jistou noblesou.

„Pospíchal dává zpátky Kvašňákovi, Kvašňák Tichému, Tichý se blíží k brance, ale jeho střela šla mimo. Míč tedy mají opět Brazilci. Pluskal ale sráží míč do autu. Kdo bude vhazovat? Budou to naši. Ano, posledním mužem, který tečoval byl Amarildo. A tak naši už zahrávají autové vhazování. Kvašňák vede míč dopředu, přenechává ho Masopustovi, Masopust se rychle rozbíhá, už je na půli, pokusil se o narážku s Kvašňákem, ale už to nevyšlo. Už tam byl Santos. A Santos rozehrává na Garinču. Garinča se pokouší kličkovat, jde do středu hrací plochy, ke se ukazují průbojný brazilský záložník Vito. Vito už dává míč na polovinu našeho mužstva, tam už jsou ale naši hráči.“⁵⁹

I když už může rozhlasová reportáž občas znít monotónně, může posluchače vytrhnout zdůrazněné, hlasité "góóól". To se stalo i ve finálovém utkání. Poté Karel Malina ještě zopakoval celou akci, tedy jak byla branka vstřelena, aby posluchači o nic nepřišli a mohli se plně radovat z vedení českého týmu.

„Narážka na Masopusta a góóóól. Vedeme jedna nula, autorem branky Masopust. Vážení posluchači, s radostí vám můžeme sdělit, že českoslovenští fotbalisté se ujímají vedení jedna nula v patnácté minutě prvního poločasu. Byla to pěkná spolupráce Pospíchal-Masopust. Pospíchalova narážka a Masopust se v samostatné

⁵⁸ Archiv Českého rozhlasu, Reportáž z finálového utkání v Chile, vysíláno 17. června 1962.

⁵⁹ Tamtéž.

*akci probil brazilským územím a vstřelil první úspěch československých reprezentantů. Tedy patnáctá minuta prvního poločasu mezistátního střetnutí Československo-Brazílie, vedeme jedna nula.*⁶⁰

Celkově je reportáž velmi dobře odvedenou prací. I přes ztížené podmínky dokázali oba komentátoři odvést kvalitní práci. Kadence slov u Maliny je velmi dobrá, u Many by mohla být nižší. Jinak reportáž splňuje všechny atributy správně odvedené rozhlasové reportáže. Posluchači se dozvěděli, kde se komentátoři nachází a na jakou reportáž se mohou těšit. Dále byli seznámeni se základní sestavou a jako bonus se dozvěděli i zákulisní informace. Komentování hry bylo bezchybné. To, co nemůžeme na nahrávce slyšet, neboť se její druhá část nedochovala, jsou pozápasové rozhovory s hráči a je to škoda. Přesto, že tito komentátoři pracovali místo notebooků s poznámkami na papírcích a nemohli si odpočinout při případné reklamě, jejich reportáž je na vyšší úrovni než některé současné.

3.10 Brepty

Ani v rozhlasovém vysílání se člověk nevyhne chybičkám, komentátoři jim říkají „breptíky“. V některých případech je reportér po dlouhém utkání jednoduše unavený a nevyjde mu sdělení pro diváky tak, jak měl původně plánováno. Jindy už myslí na další větu, kterou chce posluchačům říct a z toho vznikne úplně nesouvislá věta. V jiných případech vybere slovo, které v daném kontextu působí velmi komicky. Zde je výčet některých breptů, které se povedly Karlu Malinovi a jeho kolegům.

- „Úspěchu ve skoku vysokém dosáhla naše reprezentantka Uhlová, byl to čas 368 cm, což je nejlepší československý výkon ve skoku vysokém.“
- „Veselý dojel jako devadesátiletý, Kubr osmdesátiletý, safra nic moc.“
- „Naši vyhráli ve Švýcarsku 3:2. Respektive hráli nerozhodně 2:2.“
- „Pólisté již trénují, čekáme jen , až rozhodčí skočí do vody!“ (při vodním pólu žádný rozhodčí ve vodě není)

⁶⁰ Tamtéž.

- „Maďaři se snaží silou meci...mocí mormou...silou a mermomocí, prostě vyrovnat...“
- „Spartané hrají klidněji. Slávisté naproti tomu musí riskovat, musí útočit a otvírají svůj zadek, a to potom je na hře také vidět.“
- „Teď vidíme, že Slovan bude opravdu útočit. Dokonce střední obránce Popluhár nabíhá do velkého čtverce, aby se postavil na hlavu...“
- „Rakušané se snaží zdržovat hru. Těsně u míče si jeden z vídeňských hráčů zavazuje míč ...“
- „Ve druhém zápase zvítězil Pietrangeli nad Francouzem Leclercem 4:6, 6:2, 6:2 a tak tedy vede Itálie 1:0 nad Itálií.“
- „Startér právě odstřelil na atletické dráze čtyři dorostenky.“

Zajímavě přemýšlela i hlasatelka zpráv, která již neměla na sportovní zpravodajství tolik času, kolik potřebovala, jenže zprávy musely končit přesně o půlnoci, aby mohl pokračovat další pořad. Rozhodla se, že nejdůležitější ve sportu jsou výsledky, proto pronesla: „Sport už jen ve výsledcích: 1:1, 3:2, 1:2, 77:54, 68:66, 73:48, 19:14, 15:14, 21:29 a první Hort. Za několik vteřin bude půlnoc.“⁶¹ Nikdo z posluchačů tehdy nevěděl, o jaký sport či týmy se jednalo.

Že jsou posluchači opravdu bystří, dokazují některé vtipné dopisy, které do sportovní redakce Československého rozhlasu přišly právě od nich. Například: „Vážený pane redaktore. Je mi 73 let a fotbal jsem nikdy neviděla. Zním ho jenom z rádia. Když ale řeknete, že Kraus přihrál z místa levého křídla doleva, tak to musí být aut.“⁶²

3.11 Karel Malina a Ota Pavel

Prvním přítelem Karla Maliny v rozhlase se stal Ota Pavel, který v něm figuroval již o pár měsíců dříve. Už od začátku ho sportovní žurnalistika moc nebavila, spíše se věnoval psaní sportovních, i jiných, povídek. Měl špatnou barvu hlasu, proto

⁶¹ HOLMAN, Miloslav a MALINA, Karel, *U mikrofonu byli ...*, 1. vyd., Praha: Novinář, 1977, s. 9.

⁶² Tamtéž.

nepřicházelo v úvahu, aby mohl dělat dlouhé reportáže, dělal spíše krátké zprávy nebo rozhovory.

Rád se z redakce uvolňoval, aby mohl jezdit po republice a například propagovat Spartakiádu.

„Tenkrát Ota rád jezdil mimo redakci a propagoval různé sporty. Jednou jel propagovat Spartakiádu, proč ne, dnes se na ni někteří dívají z patra, ale Ota ji měl rád. Byl mezi těmi obyčejnými lidmi, kteří dělají něco pro sport, pro sebe, pro ostatní, mají z toho radost a psal o nich své povídky. Pěl ódu na Spartakiádu.“⁶³

Když Ota pochopil, že už to v rozhlase nebude ono, odešel do Vojáka. Tam dostal prostor pro literární práci a mohl psát své povídky. Vzápětí si „objednala“ Dukla, aby s nimi jel na slavný turnaj do Ameriky, to se psal rok 1962. Z této cesty vznikla známá kniha Dukla mezi mrakodrapy. Pozorný čtenář si jistě všiml pasáže, kde Ota Pavel píše, že průběžné skóre utkání telefonoval sportovnímu redaktorovi Československého rozhlasu do Prahy, který poté vše hlásil přímo do éteru. Ten druhý muž na konci drátu byl právě Pavlův dobrý kamarád Malina. Další rok ho Karel Malina nahradil a jel do Ameriky s Duklou.

„...Ve chvíli, kdy se Vasconcellos chystal k provedení trestného kopu, táhl mě Mr. Harding za rukáv a ukazoval na telefonní automat, připevněný za bufetem u zdi. Tam tedy dostanu Prahu! Nerad volám z automatu v Praze, a teď jsem z něho měl hovořit šedesát minut na vzdálenost deseti tisíc kilometrů. V srdci se rozlije něco blaženého, když po tolika dnech uslyšíte hlas, jenž k vám běží pod oceánem. Hlas přítele, reportéra Karla Maliny z pražského rozhlasu: „Ahoj. Tady Praha. Tak co je?“ „Dostali jsme právě gól a je to jedna jedna.““⁶⁴

Ota Pavel miloval sportovce a hrozně jim fandil, za každou cenu je hájil a snažil se jim pomáhat. Vtipná historka vznikla při Závodu českým pohraničím v Chebu.

„V Chebu jsme se všichni včetně mě dopustili takového faux-pas. Na dráze se objevil, mimo jiných amatérských jezdců, také jeden vysloužilý francouzský závodník, profesionál. Tak se všichni těšili, jaká to bude sláva mít na závodech takovou hvězdu a že všechno vyhraje. Jenže začala první etapa a přestárlý Francouz zůstal hned někde

⁶³ Rozhovor č. 7 na CD nosiči

⁶⁴ PAVEL, Ota, *Dukla mezi mrakodrapy*, Praha: HAK, 2002, Sebrané spisy Oty Pavla, s. 173.

vzadu a najednou měl za tím pelotonem ztrátu půl hodinu. No a Otou Pavlovi se ho zželelo a říkal: „Kluci, co kdybychom mu trochu pomohli?“ Tak jsme mu to domluvili. Francouz se chytil policisty na motorce, který ho dovezl až k pelotonu. Nikdo si toho nevšiml. Pořadatelé byli nadšení, že dojel v „balíku“, že tam měli tu hvězdu a my v čele s Otou jsme byli také spokojeni. Druhou etapu to vyšlo znovu, ale tu další už nás organizátoři odhalili. (smích)⁶⁵

Rodiny Pavla a Maliny se pravidelně scházely, ať už to bylo na sportovních akcích nebo mimo ně. Na tom se nepodepsaly ani Pavlovy deprese.

3.12 Karel Tejkal vzpomíná na Karla Malinu

Karel Tejkal se narodil 11. října 1937, po maturitě se rozhodl pro Filozofickou fakultu univerzity Karlovy, kde nastoupil na obor - čeština, novinářství. V roce 1957 se dostal na praxi do Československého rozhlasu, kde se poznal s Karlem Malinou.

„Nastoupil jsem do Československého rozhlasu na praxi. První den jsem četl dopisy, druhý den jsem se tam tak nějak poflakoval. Až třetí den se mě někdo ujal, ten někdo byl právě Karel Malina, řekl mi: „Karličku, my tady máme každý pátek takový program, nechceš tam napsat takový spojovací text?“ Tak jsem napsal taková čtyři ohlášení, to pro mě nebyl žádný problém, už dříve jsem psal nějaké články do Sportu i jinam. Odnosl jsem je Malinovi a ten mi říká: „No, to je pěkné Karličku a nechtěl by sis to také přečíst?“ Já jsem mu řekl: „Pane Malino, no já nevím! Já nevím, jak se dýchá, jak se to správně dělá.“ A on: „To nevadí Karličku, zkus to.“ Tak mě vzal do studia, já jsem to namluvil, Malina mě pochválil. Po odvysílání lítal po chodbách šéfredaktor a nadával, který vůl pustil toho vola k mikrofonu.“⁶⁶

Tak to byla první zkušenost s mikrofonem pro Karla Tejkala. Jako mladý kluk si všiml věci kolem sebe a hned mu byly jasné i poměry, jaké ve sportovní redakci panují.

„Za Otakara Procházky byla sportovní redakce spíše trpěna, to vedení prostě nebylo ono. To se změnilo až s nástupem Jaroslava Beneše, který byl vyučený kominík,

⁶⁵ Rozhovor č. 7 na CD nosiči.

⁶⁶ Rozhovor č. 9 na CD nosiči.

ale hlavně fanatik do sportu, místo hlavy měl „kopací míč“. Spolu se Stanislavem Sigmundem si rozparcelovali redakci a všechny důležité akce dělali pouze oni dva. Poté tam byla parta na práci. Mezi nimi i Malina, jemu přenechali akorát Závod míru, protože na něj sami nechtěli jezdit. To bylo, dovolím si tvrdit, temné období redakce, nikdo jiný zde nevyrostl a hlavně nedostal šanci. Zlom nastal až v roce 1961. Do vedení redakce nastoupil pan Josef Malý zvaný „Pipek“ a právě díky němu mohl z Maliny vyrůst ten velký reportér. Byl to charismatický, „anglický“ gentleman, který okamžitě prokoukl praktiky Sigmunda a Beneše a tím opravdu nastává Malinův „zlatý věk“. Protože on řekl: „Proč jen stále tihle dva a ostatní nic?“⁶⁷

A tak do redakce začali proudit další a další sportovní reportéři, kteří se učili tomuto řemeslu právě pod dohledem Malého a dostávali šanci u mikrofonu, všichni si najednou byli rovni a mohli se vypracovat až tam, kam jim jejich talent a píle dovolily. Spolu s Karlem Malinou se Karel Tejkal střídal ve starosti o Josefa Laufera. Když dorazil do rozhlasu, pomáhali mu se vším, co bylo potřeba.

„V době, kdy jsem nastoupil do rozhlasu, byl už Josef Laufer starším pánem a dělal „Okénko do zahraničního sportu“, v ČTK si vytahal zajímavé zahraniční články a ty přinesl do rozhlasu. S hlubokou neúctou některých lidí. Já nebo Malina jsme ho vyzvedli na recepci a šli jsme s ním do studia. Pro nás to byla čest, na rozdíl od jiných, kteří ho měli už za starého a nepotřebného.

A jak nahlíží Karel Tejkal na reportérskou práci Karla Maliny?

„Karel Malina není zrovna ten typ komentátora, který by dodržoval nějaké styly. Na druhou stranu ale dokázal ze všech komentátorů, kteří kdy v rozhlase byli, přitáhnout k radiu největší počet posluchačů. On na hru nahlížel očima obyčejných lidí. Karel sport miloval, chodil hrát třeba stolní tenis. Ale asi ho nebavilo o těch sportech nějak koumat. Přesto dokázal reportáž vystavět tak, že si ji lidé rádi poslechli. Opravdu ale nebyl tím zarytým odborníkem, který by lidem říkal, že kdyby to býval ten fotbalista kopnul šajtlí o tři centimetry doprava, byl by to gól. Dle mého názoru je jediným právoplatným nástupcem Josefa Laufera právě Karel Malina. Laufer byl vzdělaný člověk, viděl sport z určitého nadhledu, to Karel tolik ne. On to viděl z té lidské laskavosti. Lidé měli jeho reportáže tolik rádi asi proto, že si nehrál na žádného znalce

⁶⁷ Tamtéž.

pravidel, že jim tu hru prostě podával, tak jak šla. Na rozdíl například od Stanislava Sigmunda. To byl reportér, který byl král pravidel. Vždycky, když jsme skončili reportáž, tak jsme se klepali, aby nám nezavolal Sigmund a nevytkl nám nějakou chybu. I jiní redaktori měli místo hlavy fotbalový balon, jenže ty jejich reportáže byly trochu nuda. Tak na tohle si tedy Malina nehrál. Byl menší odborník, ale pro širší veřejnost byl přijatelnější reportér. Malina měl navíc velice příjemný hlas, mluvil spisovně, a to i mimo vysílání, a také měl dobrou slovní zásobu.“⁶⁸

Malina byl i mezi ostatními reportéry znám jako „dobrák od kosti“, všimli si i toho, jak výborně vychází se všemi sportovci, ať už těmi aktuálními nebo vysloužilými.

„Pro sportovního komentátora je občas kumšt proniknout mezi sportovce tak, aby ho lidi brali. Prostě, aby mohl přijít do kabiny a neříkat „Dobrý den, mohl bych s vámi udělat rozhovor?“. Spíše s nimi být na té přátelské vlně. To se Malinovi dařilo díky tomu jeho neustálému pozitivismu, lidskosti a bezprostřednosti. Nedokázal to každý z nás. Lidé jsou dodnes nadšení, když ho vidí. Mě občas až udivuje, že ho milovali i sportovci, kteří už za jeho kariéry měli skončenou kariéru, například gólman Plánička.“⁶⁹

Rozhlasoví reportéři občas slýchávali od televizních komentátorů, že měli vždy práci jednodušší, neboť nikdo neviděl, co se doopravdy na hrací ploše odehrávalo. Posluchači museli reportérovi stoprocentně důvěřovat. Občas se samozřejmě zalhalo, ale ve většině případů byli rozhlasoví reportéři profesionálové každým coulem, jako například Malina s Manou v Chile.

„Obrovskou satisfakci dala Malinovi, pokud ji tedy vůbec potřebuje, televize. Dříve jsme slýchávali, takové ty řeči, že jsme si vlastně mohli vymyslet cokoli, že to lidé neviděli a museli nám důvěřovat. Nedávno ovšem Česká televize udělala u příležitosti výročí šampionátu v Chile 1962 zajímavou věc. V tom roce 1962 totiž finále nepřenášela Československá televize živě, lidé mohli tedy poslouchat jedině rozhlas. Já si pamatuji, že jsem byl v té době na vojně, manželka přivezla „tranzistorák“ a společně jsme v parku poslouchali. Nedávno tedy udělala televize věc, které já bych se bál. Oni sehnali nějaký televizní film z toho finále a zesynchronizovali ho s tou radiovou stopou

⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁹ Tamtéž.

*Karla Maliny a Oskara Many. A já jsem poté Karlovi říkal: „Já se ti hluboce klaním, protože vy jste tam vážně nekecali. Vy jste totiž opravdu věcně a věrně reportovali.“*⁷⁰

Společně usedli oba Karlové k reportérskému mikrofonu u Spartakiády, kde reportovali ze cvičení žen s praporcy.⁷¹

*„Spartakiádu jsme komentovali spolu s Malinou. Používali jsme různé básnické příměry, já používal Euklida. Malina šel přímo mezi cvičenky a ohlásil se. To bylo obrovsky úspěšné. Na takovéhle nápady on byl. On sice nic neřekl, ale mluvil čtyři minuty. (smích) Ale lidé byli nadšení.“*⁷²

Má podle Karla Tejkala vůbec rozhlasová sportovní reportáž ještě nějakou budoucnost?

*„Pokud bych měl říct, jestli existuje nějaká reportážní škola, jestli jsou nějaké reportáže, které stojí za zkoumání, tak jsou to jediné ty Lauferovi, protože ty měly určitý řád. Karel od něj hodně okoukal, ale dal si do toho i spoustu svého vlastního. Nevím, jestli v dnešní době ještě někoho zajímá ta stará rozhlasová reportáž, jak ji já znám. To už nikdo nechce, všichni chtějí vidět televizi, vidět to ve 3D, ale ne poslouchat. Asi to už nepřichází v úvahu. I když tu jsou lidé, kteří například jedou v autě nebo jsou v nemocnici a chtějí by slyšet sportovní reportáž v rozhlase. A právě tady by ta stará škola měla úspěch. Ještě jednou zdůrazňuji, že jediným nástupcem Josefa Laufera je Karel Malina.“*⁷³

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ Viz foto příloha J a K.

⁷² Rozhovor č. 9 na CD nosiči.

⁷³ Tamtéž.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce si stanovila za cíl zmapovat profesionální a osobní život jednoho z legendárních rozhlasových komentátorů Karla Maliny. V nabídce odborné literatury nejsou žádné informace o životě tohoto populárního sportovního komentátora, autorka tedy přistoupila k sérii hloubkových rozhovorů. Během těchto schůzek se dozvěděla spoustu zajímavých věcí, které obohatily její pohled na začátky sportovní redakce v Československém rozhlase.

Mládí budoucího komentátora bylo stejné jako u ostatních dětí v českých zemích v té době. Jedinou výjimku tvoří příběh Anny Malinové, Karlovy tety, která se zamilovala do Gabčíka, parašutisty, který spáchal atentát na Heydricha. Zaplatila za to životem, byla zastřelena v koncentračním táboře Mauthausen v roce 1942. Do Československého rozhlasu nastoupil Malina jako stenotypista v roce 1949, o dva roky později se již stěhoval do sportovní redakce. Nejprve byl v elévovském programu, kde se mu věnoval Jan Kyselka, ale dostal se také ke svému idolu, Josefu Lauferovi. Jeho první velkou akcí byly Závody míru v roce 1954, jejich komentování se mu natolik zalíbilo, že se jim věnoval ještě dlouhá léta. Podílel se také na první velké reportáži ze Spartakiády, byl na takzvaném velícím můstku, bidýlku. Odtud hlásil do režie jestli jdou sestavy po sobě tak, jak mají a komentátoři tedy mohou komentovat dle programu. Volné chvíle si zpestřoval psaním poznámek, které pak využil u novinových článků pro Večerní Prahu. V dalších letech už byl plnohodnotným komentátorem Spartakiády. Dostal také nabídku na přechod z rozhlasu do televize. To ale odmítl, rozhlas byl jeho vášní.

Do televize tedy jen docházel vypomáhat s pořadem Branky-body-sekundy, do kterých dělal krátké reportáže nebo psal popisky k již nahraným reportážím. Vrcholem rané éry Malinovi kariéry bylo komentování fotbalového Mistrovství světa v Chile v roce 1962. Díky dřívějšímu odletu výpravy českých novinářů na tuto akci, se vyhnul tragedii letadla na letišti v Orly. Tímto letadlem měl původně Malina s kolegy letět. Všichni cestující tehdy zahynuli. Chmurnou náladu ale museli hodit komentátoři za hlavu, být profesionály a připravovat se na utkání. Po problémech s objednanou technikou bylo vše připraveno na komentování, a tak se dostávaly k českým posluchačům a fanouškům sportovní reportáže na vysoké úrovni. Mimo komentování

pro rozhlas se opět věnoval novinářině a psal zákulisní články pro Zemědělské noviny, mimo to jim posílal také podklady pro reportáže ze zápasů. Za svou dlouholetou kariéru měl v rozhlase spoustu kolegů a s některými ho pojilo velké přátelství. Tak tomu bylo i se slavným spisovatelem Otou Pavlem, který začínal v rozhlase skoro ve stejnou dobu jako Malina. O Pavlovi jsme se opět díky hloubkovým rozhovorům dozvěděli informace, které v žádné jiné publikaci nenajdeme. Zajímavostí je také sběratelská činnost Maliny v oblasti breptů. Stačilo, když se on nebo kterýkoli z jeho kolegů přeřekl a už si to zapisoval. Z toho vznikly úsměvné památky.

V této práci také zavzpomínal na své roky v rozhlase Karel Tejkal, ten je spolu s Malinou, už jediným žijícím reportérem té doby. Je o šest mladší než Malina a o stejný počet let později do rozhlasu přišel. Hned na praxi se ho ujal právě Malina a pod jeho dohledem natočil Tejkal svůj první rozhlasový příspěvek. Společně vysílali reportáž ze Spartakiády, kde reportovali cvičení žen s praporce. Ve svých vzpomínkách Tejkal Malinu chválí za jeho lidský přístup k reportáži a také to, jak právě díky lidskosti dokázal přilákat k rádiu velké množství posluchačů. Dále chválí jeho přístup k reportéřské práci, jeho mluvený projev, ale i zápal pro sport. Dle názoru Karla Tejkala je Karel Malina jediným právoplatným nástupcem Josefa Laufera ve sportovní reportáži.

Jak dokládají hloubkové rozhovory provedené s Karlem Malinou, byla práce sportovního komentátora zábavou, ale také těžkou dřinou. Po celou dobu své kariéry se Malina setkával se zdokonalováním techniky, a tak se bylo stále co učit. Dokázal jít s dobou a díky svému „medovému“ hlasu byl velice oblíbeným komentátorem. Jeho hlas byl dokonce tak originální, že ho každý posluchač dokázal rozpoznat, i když si pustil rádio již během reportáže a neslyšel tedy představení reportérů.

Karel Malina je reportéřský pojem, za prvních třináct let jeho působení se v rozhlase měnili ředitelé, vedoucí sportovní sekce, zkoušeli se noví a noví reportéři, ale on stále zůstával a zvyšoval si svůj kredit. Jeho odhodlání a píle z něj udělala kvalitního komentátora, který se později dotáhl na úroveň svého vzoru, Josefa Laufera.

Oproti neúplné odborné literatuře přinesla autorka práce díky hloubkovým rozhovorům s Karlem Malinou a Karlem Tejkalem nové poznatky nejen o celém fungování sportovní redakce Československého rozhlasu, ale také o práci reportéra v té době, o

zákulisních informací ze Spartakiády, Závodu míru, z fotbalového Mistrovství světa v Chile 1962 a o významných postavách sportovní redakce Československého rozhlasu.

SEZNAM PRAMENŮ

Archiv Českého rozhlasu - badatelna

Finále Chile 1962 DF03988

A léta běží DF 26021

Naše století CRA 692

Rodinný archiv Karla Maliny

Rodinný archiv Karla Tejkala

SEZNAM LITERATURY

BARTOŠEK, Jaroslav. *Zpravodajství a publicistika*. 2., přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. 54 s. Studijní texty pro distanční studium. ISBN 80-244-0236-X.

BEDNAŘÍK, Petr, JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 439 s. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8.

BĚHAL, Rostislav. *Kdo je kdo v sedmdesátileté historii Českého rozhlasu*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, [1996]. 288 s. ISBN 80-238-0493-6.

BĚHAL, Rostislav. *Vývoj české rozhlasové reportáže. 1. část (1923-1938), Nástin vývoje žánru*. 1. vyd. Praha: Čs. rozhlas, 1962. 182, [6] s., [16] s. obr. příl.

BERÁNKOVÁ, Milena, KŘIVÁNKOVÁ, Alena a RUTTKAY, Fraňo. *Dějiny československé žurnalistiky: celost. vysokošk. učebnice. Díl 3, Český a slovenský tisk v letech 1918-1944*. 1. vyd. Praha: Novinář, 1988. 315 s., [16] s. fot.

ČESKÝ ROZHLAS a JEŠUTOVÁ, Eva a kol. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003. 667 s. ISBN 80-86762-00-9.

DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty: zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2008. 183 s. Bod. ISBN 978-80-7363-131-4.

Historická statistická ročenka ČSSR. 1. vyd. Praha: SNTL, 1985. 910 s.

- HLADKÝ, Miroslav. *Žurnalistika televizní a filmová*. Praha : Svaz čsl. novinářů, 1966. -- s. 231
- HOLMAN, Miloslav a MALINA, Karel. *U mikrofonu byli ...* 1. vyd. Praha: Novinář, 1977. 174, [2]
- HORČIČKA, Jiří et al. *Lidé kolem mikrofonu*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1963. 110 s.
- JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Masová média*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 413 s. ISBN 978-80-7367-466-3.
- KŇÁVA, Petr. *Úvod do studia televizní žurnalistiky*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1997. 48 s. ISBN 80-210-1585-3.
- KONČELÍK, Jakub, VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 310 s., xxxii s. obr. příl. ISBN 978-80-7367-698-8.
- KÖPPLOVÁ, Barbara a kol. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 461 s. ISBN 80-246-0632-1. 3
- KRAUS, Jiří a kol. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2005. 879 s. ISBN 80-200-1351-2.
- OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri, 2007. 263 s. ISBN 978-80-7277-266-7.
- PAVEL, Ota. *Dukla mezi mrakodrapy*. Praha: HAK, 2002. 183 s. Sebrané spisy Oty Pavla. ISBN 80-85910-39-X.
- TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 191 s. ISBN 80-7367-096-8.
- VERNER, Pavel. *Zpravodajství a publicistika*. Vyd. 2., upr. a dopl. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. 128 s. ISBN 978-80-86723-88-4.

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Struktura koncesionářů rozhlasu na konci roku 1926.....	18
Tab. 2 Počet koncesionářů Československého rozhlasu v letech 1949 až 1960.....	19
Tab. 3 Důležitá data sportovního vysílání Československého rozhlasu.....	22
Tab. 4 Důležitá data sportovního vysílání Československé televize.....	24

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Příběh Anny Malinové	I
Příloha B - Komentování ze Závodu míru	III
Příloha C - Karel Malina komentuje	IV
Příloha D - Rozhovor ze Závodu míru s rozhodčím Čadským.....	V
Příloha E - S manželkou Stanislavou při stolním tenise	VI
Příloha F - Večerní Praha, 25. června 1955	VII
Příloha G - Večerní Praha, 26. červen 1955	VIII
Příloha H - Zemědělské noviny, 5. června 1962.....	IX
Příloha I - Fotografie z pádu letadla na letišti v Orly	X
Příloha J - Karel Malina, Karel Tejkal a Věra Čáslavská	XI
Příloha K - Fotografie ze Spartakiády	XII
Příloha L - Fotografie z prvního komentování Josefa Laufera	XIII
Příloha M - CD nosič s hlukovými rozhovory.....	XIV

Příloha A - Příběh Anny Malinové

Příběh Anny Malinové

Anna Malinová se narodila 19. 5. 1914 v obci Stříbrné Hory (u Horažďovic). Její rodné příjmení bylo Komárková. V květnu 1937 se vdala za Antonína Malinu, bydleli spolu na Pankráci č. p. 1005, tehdejší ulice Lineckého, dnes ulice Na Pankráci. V březnu 1939 se jim narodila dcera Alena. Antonín Malina však byl po vypuknutí války nezaměstnaný, měli finanční potíže. Onemocněl duševní chorobou, byl v ústavu pro choromyslné, v roce 1941 umřel. Anna Malinová se musela sama starat o dítě, pracovala v továrně na ozdobné krabičky a krabice na Smíchově.

Asi někdy začátkem roku 1942 se seznámila s Josefem Gabčíkem. Tady není úplně jasné, jak se vše stalo. V dokumentech a knihách najdeme dvě teorie. Sama A. Malinová uvedla při výslechu, že J. Gabčíka poznala náhodou v tramvaji, nejdřív nevěděla, o koho jde, později se jí přiznal, že je parašutista. S jeho kamarádem Kubišem seznámila svou kamarádku, protože se chtěl seznámit s nějakou dívkou. Podobně vypovídala i její kamarádka Soukupová a její sestra, které byly souzeny společně s A. Malinovou. O těchto ženách se mluví většinou právě jako o přítelkyních, milenkách parašutistů. Miroslav Ivanov však dospěl k názoru, že odbojář Zelenka-Hajský, který se o parašutisty staral, kontaktoval paní Soukupovou, ta pak do pomoci parašutistům zapojila svoji sestru a svoji kamarádku Annu Malinovou, pracovaly spolu v továrně. Ivanov si myslí, že ženy schválně zdůrazňovaly, že byly milenkami atentáčníků. Mohly tak tvrdit, že nikoho dalšího z odboje neznaly. Záznamy jejich výpovědí dokazují, že byly velmi statečné a nikoho dalšího neprozradily. Zachránily tak několik životů, hlavně muže, který byl zaměstnán na Hradě a podával zprávy o pohybu a programu Heydricha (jmenoval se František Šafařík).

Podle výpovědi paní Malinové před stanným soudem začátkem září 1942 u ní Gabčík občas v bytě dva i tři dny bydlel. Schovat se k ní přišel i druhý den po atentátu a schovával se u ní několik dní, až do 1. června. V domě ho vídali sousedé i příbuzní (manželka manželova bratra ji navštěvovala), nikdo z nich to však neudal. M. Ivanov zjistil, jak ji gestapo objevilo – její kamarádku Ludmilu Soukupovou udal ze žárlivosti soused, v udání se zmínil, že u ní byvají podezřelí muži. Udal také, že se na tom podílí i její kamarádka. Její jméno neznal, věděl jen, že je to vdova s malým dítětem a v jaké ulici bydlí. Gestapo pak prohledávalo celou ulici, vdovu s dítětem však nenašli. Dcera tehdy byla u babičky, paní Malinovou nikdo ze sousedů neprozradil. Gestapo tedy odjelo,

ale jméno paní Malinové si zjistili a šli ji zatknout. Byla v práci, tak ji zatkli tam. Stalo se to 26. 6. 1942.

Další část příběhu můžeme rekonstruovat podle dokumentů. 21. července 1942 píše matka Anny Malinové Josefa Komárková spolu se svým zetěm Josefem Potužníkem žádost o sdělení, kde je nyní její zatčená dcera. Noviny Národní politika 6. 9. 1942 otiskly zprávu o výsledku Anny Malinové před stanným soudem ve dne 3. 9. 1942. Někdy v těchto dnech se pokoušejí příbuzní poslat dopis A. Malinové do pankrácké věznice. Zachovala se obálka, razítko s datem odeslání chybí, ale je čitelné razítko s datem navrácení dopisu odesílateli – 8. 9. 1942. Na obálce je červenou pastelkou napsáno „nicht“ a jinou pastelkou (spíše růžovou) „zurück“. Dopis byl tedy asi vrácen, vězenkyně ho nedostala. 19. 9. 1942 mohla Anna Malinová poslat dopisnici matce. Je z terezínské pevnosti. Žádá o hygienické potřeby a oblečení. Píše: „Maminko, zastřelí mě.“ Dalším dokumentem už je jen oznámení o zastřelení Anny Malinové 24. 10. 1942 v 10 hodin 45 minut v koncentračním táboře Mauthausen. Současně s ní byli popraveni i další lidé odsouzení za pomoc parašutistům.

Příloha B - Komentování ze Závodu míru

Zdroj: Rodinný archiv Karla Maliny

Příloha C - Karel Malina komentuje

Zdroj: Rodinný archiv Karla Maliny

Příloha D - Rozhovor ze Závodu míru s rozhodčím Čadským

Zdroj: Rodinný archiv Karla Maliny

Příloha E - S manželkou Stanislavou při stolním tenise

Zdroj: Rodinný archiv Karla Maliny

o sobě nemá tak jako některé jiné eduje se na vy- že mládež posí své zdraví, a na m kolektivu žije ládež z továren. chlapani a děvčata ek a během na- ení. Skladbu se- hudbu k ní slo- k. Chlapců a dí- lo dnes na Stra-

Ze strahovského bidýlka

Většinu z vás, co jste už na Strahově byli — pokud ovšem nesedíte na západní tribuně — neušel pozornosti dřevěný můstek, sedící na střeše západní tribuny jako ptáčí hnízdo. Možná, že jste si ho všimli jenom proto, abyste si pozvzdychli „panečku, tam tak být, to bych měl přehled“. Právda, přehled tu je, ale být na místě těch, co tu stojí, pořádně by se vám zatočila hlava a někdy i roztrěpaly nohy.

Je zde náčelnický můstek — srdce všech těch překrásných vystoupení, která sledujete. To není jen mávnutí praporem, dávajícím povely k nástupům a ke cvičením. Ačkoliv i to samo o sobě by stačilo, neboť na přesnosti a správnosti těchto pokynů závisí úspěch každého vystoupení. Na náčelnickém můstku je však třeba ještě zajistit celou řadu dalších věcí, nemá-li se ten budoucí domeček, stavěný na zelené ploše, nějak poškodit.

Klidně bychom mohli přirovnat k architektům nebo třeba k hudebníkům ty čtyři soudruhy z náčelnického sboru, kteří zde od rána do večera pracují — s. dr. J. Sterce, s. Antonína Krále, s. L. Peškovou a s. Zerovnickou. Na dispečerský stůl hrají jako na piano. Stačil by však jeden špatný hmat...

Timto malým aparátem musí dát pokyny na seradišti před bránou borců, musí znát počet cvičenců a jejich připravenost nastoupit na cvičební plochu, dát povel k vytyčení a bedlivě sledovat jeho správné provedení, dát pokyn hudební režii k hudbě a ke čtení komentářů a rychle odstranit všechny nedostatky, které se vyskytnou.

*

Víte, nejsem žádná „měkkota“, ale včera mi to s tvářemi pořádně zacukalo. To, když skončilo cvičení pracovních záloh a stadion zaburácel neutuchajícím potleskem. Mladá krev našich továren, hutí a dolů získala si všechny.

S náčelnického můstku sestupuje autorka skladby Marie Rejhonová. První gratulace od těch, co jsou nejbližší. A zdola už se sem řítí po točitých schodech zástupci Státního výboru pro tělesnou výchovu a sport. Ohromná kytice květů a přátelské polibky. Starí pracovníci v tělovýchově a sportu přišli blahopřát své „Marčence“. A soudružce Rejhonové se už to v očích také třpytí: „To já ne, to ti tam dole.“

Karel Malina

ho něco

ří s obcerst- dluhy zboží. Jsou to originální alou výtku čínské výrobky: zdobené sluneč- okem šatny níky za 40 Kčs, vyšíváné polštáře ion. Je tře- za 55 Kčs a tkané obrázky po 20 nost v od- Kčs. Jakosti a vzhledu čínských vně na sta- výrobků plně odpovídá velký zá- oji na ob- jem.

*

První dva dny našlo v dětských koutcích útulek 75 ztracených dětí. Během dne je v koutcích prázdné, děti se ztrácejí po závěru vystoupení. Včera se ztratil dokonce 16letý žák Pracovních záloh od Trnavy, který u sebe neměl ani peníze, ani adresu ubytovny, a trvalo to hezkou chvíli.

Zdroj: Národní knihovna Praha

Příloha G - Večerní Praha, 26. červen 1955

Zástupce 70 000 britských od-
borářů-zaměstnanců nábytkářské-
ho průmyslu Morris Lebow řekl
našemu zpravodáři:

s cvičícím. říká: „Člověk na
první pohled pozná, že cvičenci
diváci stojí v jednom řádku.“

Uspěšné cvičení dorostenek škol končí...
ve vzpomínkách...

Dva snímky: Večerní Praha

Včera na strahovském „bidýlku“

Náčelnický můstek 14.25 hod.: Dr. Sterc oznamuje mikrofonem dětem za branou borců: „Děti, na vaše cvičení s krychlemi se přišel podívat soudruh prezident. Věřím, že ukážete co umíte.“ A naši nejmilejší borci ukázali. Všichni tleskají. I obyvatelé „bidýlka“. Soudružka Zerovnická a soudruh Král, kteří cvičení řídili, se usmívají a rukama nad hlavou dětem děkují. „Ideální cvičení i nástup“ — říká zkušená náčelnice L. Pešková.

15.15 hod.: je připraven nástup škol 6.—8. ročníku. Dr. Sterc znervosněl. Příkaz soudruhovi Kucerovi: „Chybné vytyčeno, ihned opravit.“ Je však již pozdě, školy nastupují. Ruce a praporečky náčelníků opravují chybné vytyčení. Cvičení se líbí, je radost pohledět. 16 200 pružných postavice rozbouřilo stadion. Radosný oddech všech na „bidýlku“. Soudružka Zerovnická říká: „Dobře to dopadlo, avšak poučení pro příště: vytyčovatelé se musí zlepšit.“

15.40: na můstek přichází náčelník dorostenek Jaroslav Spěšný. Dopoledne při zkouškách říkal: „Chlapci a děvčata, bylo to dobré,

ale odpoledne to musí být ještě lepší.“ A věřte, že bylo. Náčelnický sbor tiskne soudruhu Spěšnému ruku. Ten je spokojen: „Dobře to bylo, ale měl jsem strach. Škoda, že někteří vedoucí proudí nevedli mládež při nástupu přesně.“

16.35: „bidýlko“ dostává milou návštěvu: docenta leningradského Institutu Orlova a soudruha Serije z Moskvy, který z tohoto „bidýlka“ řídil před sedmi lety vystoupení sovětské výpravy na vsokolském slétu. Soudruh Serij je prvním sovětským nositelem titulu „mistra sportu“. Oba sovětské hostě se přišli podívat na vystoupení našeho Institutu.

Rektor Serbus dává povel k zahájení cvičení. Vše jde jako po másle. Ozvěna tribun se nese daleko široko. Rektor Serbus schází s náčelnického můstku: „Dnes se to vydařilo. Jen hudba měla pomalejší tempo.“ A už jsou tu první gratulanti — sovětské hostě. „Očeh charašó“ říká s. Serij, který se s rektorem Serbusem velmi dobře zná. Dr. Sterc k tomu dodává: „Budou-li mít naše cvičení takovou gradaci i nadále, budeme mít radost.“

17.10: před branou borců je připraven k prvnímu debutu dorost Sokola a mezi ním v předních řadách drobotina vídeňského Sokola, která se hrdě hlásí ke svým českým a slovenským bratrům a sestrám. Debut byl více než úspěšný. Dr. Sterc říká spoluautorce skladby s. Stárkové: „Haničko, děkuji ti.“ S. tribun se ozývá: o-pa-ko-vat...

17.40: připravují se dorostenky škol. Nejsou však ještě dobře seřazené a už se oliví portýera. Rázný povel dr. Sterce napravuje i tuto chybičku, která už přistě být nesmí. A pak se zelený palouk slil se zelenými sukénkami našich děvčat, jejichž cvičení chytlo i dnes za srdce všechny. Náčelnice s. Pešková souhlasně pokyvuje hlavou a pak mi septá: „Víš, máme radost, ale už dnes vidíme do budoucna. Příští spartakiádu možná zavedeme světelná vytyčení, každý jednotlivý vedoucí proudí bude přímo na cvičišti ve spojení kratkovlnnou vysíláčkou s náčelnickým můstkem, a možná, že brána borců bude rozšířena po celé délce východní tribuny. Tak a teď pevným krokem do dalších dnů i. celo státní spartakiády ještě k dalším úspěchům.“

Karel Malina

redakční rada v Praze. — Šéfredaktor Jan Zelenka. — Redakce Praha 3, Václavské nám. 15/17, tel. 22-54-51 a 23-93-51. Vydavatelství ROH Praha, Praha 3, Václavské nám. 15, tel. 22-54-51 a 23-93-51. Inzerce přijímá Inzerční odd. vydavatelstva Praha, Praha 3, Václavské nám. 15, tel. 22-54-51 a 23-93-51. Cena jednotlivého čísla Kčs 0,30. Dohledací poštovní úrad 022.

Zdroj: Národní knihovna Praha

lo na Důbor-
svědky největ-
ního pořadu
m vedl již po
a předváděl -
lnského a Me-
úročnou hru.
pusili chyby,
ně, aby utekli
eť se čile cho-
rozvinul rych-
hráče značně
ní minut do-
nek a dosáhl

střední Albert
za poražené
Gardesabal
ků.
sáhlo dosud
mistrovství
ských repre-
ních slavnou
desátých let.
točná pětice
všem jejich
ně usnadnila
ská obrana.

6:1 (4:0)

střední Albert
za poražené
Gardesabal
ků.
sáhlo dosud
mistrovství
ských repre-
ních slavnou
desátých let.
točná pětice
všem jejich
ně usnadnila
ská obrana.

2:1 (1:0)

trůlis a See-
nelter. Roz-
o, 40 000 di-
le zápas se-
by, namísto
Ve slušné
dlouhé ne-
středněmu
ve minutu
šťali Němci
dlouho na

(0:0)

ro. Rozhod-
s, 15 000 di-
ese, místo
na spoje
n poločas
útočící, po-
byla vždy
raccela sou-
něně stran
pravit míč
la uznána.
točník stál
ok za úto-
ní branku
s koncem
sít jedinou
ému týmu,
naděje na

1 0 5:4 2
0 1 3:3 2
0 1 3:4 2
1 1 3:6 1

0 0 5:1 4
1 0 2:1 3
1 1 0:2 1
0 2 2:5 0

1 0 2:0 3
0 1 1:0 3
0 1 1:1 2
0 2 0:3 0

0 0 5:2 4
0 1 4:3 2
0 1 2:3 2
0 2 1:7 0

rekord

atletických
vytvoril
světový

stoup. A to ještě v případě, že by spí-
něže nad Brazílii vyhráli či s
bojovali nerozhodně! Utkání Brazílie
v. Španělsko se hraje již ve středu
skóre), na
Anglie (hraje ješ
anebo Argentina.

OD NAŠEHO SPOLUPRACOVNÍKA Z CHILE

Naši neodpočívají na vavřínech

Nemusím vám snad psát, že po sobotním utkání s Brazílií jsou naši reprezentanti nejpobornějšími sportovci nejen ve Vía del Maru, ale i ve Valparaisu a pochopitelně také v ostatních středních skupin světového šampionátu. Nefcn pro svou nerozhodnou hru s obhájci pro své výsledky a favority letošního světového mistrovství, avšak i pro své prezentování nespí své hry. A hned na začátku bych chtěl říci, že naši prezentanti nespí na vavřínech, že se odpovědně připravují na utkání s Mexikem, že mají dobrou náladu i po vítězství Španělu nad našimi příštími soupeři a že jsou rozhodnuti bojovat, tak jako v obou předchozích střetnutích.

Už večera zahájili plný trénink na stadionu ve Valparaisu. Velký důraz se přitom klade na síťobu, aby se muška zlepšila právě ve střetnutí s Mexičany. A jak se zdá... ale o tom až po utkání.

• BRAVO, ČEKO!

Již jsem psal, že naši hráči jsou mezi chilskými obyvatelstvem velmi oblíbeni, že jsou srdečně podporováni všude, kde se objeví. A nemuseli to být ani č. hráči. Sympatie se pak přenesly i např. na skupinku č. novinářů. A tak až už jdou po ulici hráči, nebo kdokoli z naší výpravy nejsou řídké případy, že se znenadání ozve na ulici potlesk a hluché provolávání: „Bravo, Čeko!“

Kdekoliv se objeví někdo z výpravy - nechybí kolem něho hrozn chilských chlapců. Když nemohou do-
sáhnout našich hráčů, kteří obvykle hned po utkání nebo po tréninku odjíždí na své sídlo do Quebrade Verde, pak alespoň žádají, abychom jim doposlali listky nebo bloky za Lálu, za Schroifa, za Popluhára.

• LÁLA V TROJCI

Lála je ve Vía del Maru středem pozornosti. Líbí se jeho styl hry. Chilští novináři postavili lepší trojici - Vava, Pele, Lála. Říkají o ni, že Lála do ní bezespo-
r patří nejen svým jménem, ale zejména svou hrou.

• OHLEDUPNOST NASICH

List „La Union“ píše o tom, že utkání Brazílie-CSSR se hrálo v přátelském duchu, třebaže se hrálo tvrdě a nesmlouvavě. Vysoce oceňuje ohleduplnost č. fotbalistů, pokud jde

o Pelého. Stalo prý se totiž něco takového v utkání, že když zraněný Pelé dostal míč, č. hráči ho nechali pokračovat ve hře, aniž ho obtěžovali. Záložník Masopust hned po skončení utkání se šel informovat do kabiny Brazílce o zdravotní stavu Pelého a při sou-
tuži nejen Brazílci, avšak všechm-
dělmi chilskými tisk.

• TVRDÁ BOMBA PELEHO

Také Pelé se zachoval jako velký sportovec, píše chilský tisk. V prvním poločase vystřelil prudkou bombou na branku československého týmu, kte-
rou zachytil střední obránce Popluhá-
ř. Bylo to tvrdá střela, že se
ní Popluhář zůstal ležet na zemi. Pelé
se nehnul od Popluháře do té doby,
dokud se nepřevrátil, že bude v po-
řádku. Tyto případy uvádí tisk jako
protiklady k boxerům, jejichž kvo-
zvláště při střetnutí Chile-Itálie v
Santiagou.

• JAKO U NÁS O VÁNOCI

Ještě jedno bych vám rád napul.
Večer to vypadá ve Vía del Maru
jako u nás před vánocemi. Ne že by
padali sněhy, avšak stromy jsou do-
slova obaleny pestrobarevnými váno-
čkami jako vánoční stromky jen s tím
rozdílem, že to nejsou jedličky nebo
smrčky, avšak palmy. Je to krásný
pohled na ověněná a osvětlená palmy
ústředního parku.

• HRÁCI U MOŘE

Počasí se nyní přece jen umoudřilo.
V neděli byl krásný slunečný den.
Naši reprezentanti byli dopoledne
u moře a odpoledne přiměřeně utru-
pení Španělsko-Mexiko. Jsou mno-
klidní: využijí zbývajících dnů k př-
pravě.

Cesta do čtvrtinále je ovšem,
avšak musí se o ni bojovat do po-
slední minuty s Mexikem. Nemí-
pochyb, že tomu tak bude. Naši rep-
rezentanti mají radost ze stovek foto-
gramů, které docházejí do Vía del
Maru. Každý pečlivě pročítá, že se
všech koutů naší vlasí. Mám ve-
řidit, že za ně srdečně děkuji.

KAREL MALINA, Vía del Mar

Střípky z Chile

~ Šampionát má také svou nez-
dostnou stránku. Vedle vítězství při
utkání Chile-Itálie je také další bo-
lanec až zarážející: zatím 37 hráčů
listině zraněných a čtyři vyloučení.
Někteří hráči západních mužstev byli
obviněni z dopingu.

~ Zatím padlo na šampionátu 41
brank, 16 v prvním kole a 25 ve
hém kole rozřadovacích skupin. V
le tabulky střelců je maďarský útoč-
ník Flórián Albert se 4 bran-
kami; následují Maďar Tichy a Rus-
nov (SSSR) po 3, Sanchez, San-
nov (oba Chile), Flowers (Anglie), Koz-
dělník (SSSR) po 2. Mezi střelci
ně branky je i náš Šubrany.

Zpravodajové se shodují v tom, že
Španělské své utkání s Mexikem vřel-
ně se střetím. Mexičané předvedou
vynikající kolektivní hru. Utkání
označováno jako dosud nejhranější
nejhezší střetnutí ve Vía del Mar.

Utkání se hraje ve středu

Příloha I - Fotografie z pádu letadla na letišti v Orly

Zdroj: Národní knihovna Praha

Příloha J - Karel Malina, Karel Tejkal a Věra Čáslavská

Zdroj: Rodinný Archiv Karla Tejkala

Příloha K - Fotografie ze Spartakiády, kde Karel Malina spolu s Karlem Tejkalem komentovali cvičení žen s prapory

Zdroj: Rodinný Archiv Karla Tejkala

Příloha L - Fotografie z prvního komentování Josefa Laufera ze stadionu Slavie Praha

Zdroj: Rodinný Archiv Karla Tejkala

**Příloha M - CD nosič s hlukovými rozhovory s Karlem Malinou a
Karlem Tejkalem**

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Denisa Štěpánková

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: Kombinová

Název práce: Vývoj profesionálního života Karla Maliny, jednoho z významných sportovních komentátorů

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 57

Celkový počet stran příloh: 14

Počet titulů české literatury a pramenů: 26

Počet internetových zdrojů: 0

Vedoucí práce: Mgr. Michal Schuster